

บทที่ 4

วิเคราะห์มาตรการในการคุ้มครองสิทธิเด็ก: ศึกษากรณีเด็กขอทาน

การคุ้มครองสิทธิเด็กถือว่าเป็นเรื่องสำคัญ ซึ่งแต่เดิมประเทศไทยได้มีมาตรการต่าง ๆ เพื่อเข้ามาคุ้มครองเด็กโดยถือปฏิบัติตามประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 132 ลงวันที่ 22 เมษายน พ.ศ. 2515 และประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 294 ลงวันที่ 27 พฤศจิกายน พ.ศ. 2515 และเนื่องจากประกาศคณะปฏิวัติทั้งสองฉบับใช้บังคับมาเป็นเวลานานสาระสำคัญและรายละเอียดเกี่ยวกับวิธีการสงเคราะห์ คุ้มครองสวัสดิภาพ และส่งเสริมความประพฤติเด็ก ไม่เหมาะสมกับสภาพสังคมในปัจจุบัน จึงได้มีการบัญญัติกฎหมายกำหนดขั้นตอนและปรับปรุงวิธีการปฏิบัติต่อเด็กให้เหมาะสมยิ่งขึ้น เพื่อให้เด็กได้รับการเลี้ยงดูอบรมสั่งสอนและมีพัฒนาการที่เหมาะสมอันเป็นการส่งเสริมความมั่นคงของสถาบันครอบครัว รวมทั้งป้องกันมิให้เด็กถูกทารุณกรรม ตกเป็นเครื่องมือในการแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบ หรือถูกเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรม และปรับปรุงวิธีการส่งเสริมความร่วมมือในการคุ้มครองเด็กระหว่างหน่วยงานของรัฐและเอกชนให้เหมาะสมยิ่งขึ้น เพื่อให้สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติและอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก กฎหมายฉบับนี้คือ พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 มีเจตนารมณ์เพื่อการคุ้มครองสิทธิเด็ก การปฏิบัติต่อเด็กว่ากรณีใด ๆ ให้คำนึงถึงประโยชน์สูงสุดของเด็กเป็นสำคัญและไม่ให้มีการเลือกปฏิบัติต่อเด็กโดยไม่เป็นธรรม และมีเจ้ากระทรวง 4 กระทรวง คือ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม เป็นผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ พร้อมทั้งกำหนดให้มีคณะกรรมการคุ้มครองเด็กแห่งชาติ คณะกรรมการคุ้มครองเด็กกรุงเทพมหานคร คณะกรรมการคุ้มครองเด็กจังหวัดเป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนให้การบังคับใช้กฎหมายฉบับนี้มีประสิทธิภาพ และให้สำนักงานปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ทำหน้าที่เป็น



สำนักงานเลขาธิการของคณะกรรมการคุ้มครองเด็กแห่งชาติมีอำนาจหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนด นอกจากนั้นเจ้าหน้าที่องค์การภาคเอกชนทุกฝ่ายได้มีการเข้ามาช่วยเหลือกลุ่มเด็กที่ได้รับการกระหนาบสิทธิ ได้แก่ มูลนิธิคุ้มครองเด็กซึ่งจัดตั้งขึ้นเพื่อการป้องกัน คุ้มครอง ช่วยเหลือ ฟื้นฟู และพัฒนาเด็กไทยที่ประสบภาวะทุกข์ยาก ถูกทอดทิ้งในสังคม หรือ มูลนิธิศูนย์พิทักษ์สิทธิเด็ก เป็นโครงการหนึ่งของมูลนิธิเด็ก จนกระทั่งได้ก่อตั้งเป็นมูลนิธิศูนย์พิทักษ์เด็ก เมื่อปี พ.ศ. 2540 มีวัตถุประสงค์เพื่อช่วยเหลือ ปกป้อง คุ้มครองเด็กที่ถูกละเมิดสิทธิตั้งแต่แรกเกิดจนถึงอายุ 18 ปี เช่น การถูกร้ายร่างกาย การถูกละเมิดล่วงเกินทางเพศ การล่อลวงบังคับให้ค้าประเวณี การใช้แรงงานเด็กอย่างไม่เป็นธรรม เป็นต้น และมูลนิธิปวีณา หงสกุล เป็นอีกมูลนิธิหนึ่งที่จัดตั้งขึ้นเพื่อช่วยเหลือเด็กและสตรีที่ด้อยโอกาส ที่ถูกละเมิดสิทธิ ถูกทารุณกรรมในรูปแบบต่าง ๆ ตลอดจนการฟื้นฟูด้านร่างกายและจิตใจ เป็นต้น

จากการศึกษาพบว่า มาตรการในการคุ้มครองสิทธิเด็กที่รัฐได้กำหนดให้มีมาตรการต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นมาตรการทางกฎหมาย หรือมาตรการทางสังคมที่เข้ามาช่วยเหลือสงเคราะห์เด็กให้ได้รับการคุ้มครองสิทธิและสวัสดิภาพเรื่อยมาอย่างต่อเนื่องไปพร้อม ๆ กับการพัฒนาประเทศให้มีประสิทธิภาพก็ตาม แต่ก็ยังมีกลุ่มเด็กอีกกลุ่มหนึ่งปรากฏให้เห็นอยู่ในสังคมไทยที่ถูกเรียกว่า “เด็กขอลาน” เด็กขอลานเหล่านี้ถูกเพิกเฉยไม่มีกฎหมายฉบับใดที่จะให้การคุ้มครองสิทธิเด็กกลุ่มนี้ เพื่อมิให้ตกเป็นเครื่องมือสำหรับการแสวงหาประโยชน์จากการกระทำโดยมิชอบของบุคคลต่าง ๆ โดยตรงอย่างชัดเจนจากภาครัฐ ซึ่งผู้เขียนได้ศึกษาถึงกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการขอลานเป็นหลักตามที่กล่าวมาแล้ว ได้แก่ พระราชบัญญัติควบคุมการขอลาน พุทธศักราช 2484 ที่มีแนวความคิดในการแก้ไขปัญหามูลคูลที่กระทำการขอลานโดยตรง แต่เนื่องจากกฎหมายฉบับนี้มีการบัญญัติมาช้านานมากแล้วคือตั้งแต่สมัยเมื่อครั้งจอมพล ป.พิบูลสงคราม เป็นนายกรัฐมนตรีทำให้หลักการหรือแนวทางการปฏิบัติตามกฎหมายฉบับนี้ไม่ทันต่อเหตุการณ์สภาพความเป็นจริงที่เกิดขึ้นในสังคมไทยปัจจุบันและโดยเฉพาะอย่างยิ่งบทบัญญัติในกฎหมายนั้นไม่ได้มุ่งคุ้มครองเด็กไว้เป็นการเฉพาะ จึงเป็นเหตุให้ไม่มีการคุ้มครองสิทธิของเด็กที่เข้ามาในกระบวนการขอลาน ไม่ว่าจะเป็นกระบวนการขอลานที่เด็กอาจสมัครใจกระทำการขอลานด้วยตนเอง หรือเด็กเข้ามาเป็นคนขอลาน

โดยไม่สมัครใจ แม้ว่าประเทศไทยจะได้มีการตราพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 ที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองเด็กตามที่กล่าวข้างต้นไว้แล้ว ซึ่งต้องคำนึงถึงหลักการของสิทธิเด็กตามอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็กที่ประเทศไทยได้เข้าเป็นภาคีอนุสัญญานับดังกล่าวนั้น แต่เมื่อในปัจจุบันนี้ยังไม่มีกฎหมายฉบับใดที่มุ่งเน้นแก้ไขปัญหาลเฉพาะเกี่ยวกับเด็กขอทานโดยตรง ดังนั้น จึงจำเป็นต้องศึกษาหามาตรการที่เหมาะสมเพื่อปรับปรุงแก้ไขพระราชบัญญัติควบคุมการขอทาน พุทธศักราช 2484 ให้มีบทบัญญัติที่สามารถแก้ไขปัญหาลและให้การคุ้มครองสิทธิของเด็กที่ทำการขอทานหรือถูกนำมาขอทานได้อย่างเหมาะสม โดยผู้เขียนได้ทำการวิเคราะห์บทบัญญัติของกฎหมายเพื่อการกำหนดเรื่องการคุ้มครองสิทธิเด็กไว้ให้ชัดเจน และหามาตรการทั้งทางกฎหมายและทางสังคมที่จะเข้ามาคุ้มครองสิทธิของเด็กขอทานโดยเฉพาะ และหากจำเป็นที่สมควรจะต้องแก้ไขกฎหมายก็จะเสนอแนวทางการบัญญัติกฎหมายให้ครอบคลุม เพื่อให้การคุ้มครองสิทธิของเด็กขอทานให้มากยิ่งขึ้น โดยในวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ได้มีการศึกษากฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองสิทธิของเด็กขอทาน ได้แก่ พระราชบัญญัติควบคุมการขอทาน พุทธศักราช 2484 พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 และพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ. 2551 ผู้เขียนได้นำกฎหมายที่ได้กล่าวมานี้มาวิเคราะห์เกี่ยวกับการคุ้มครองสิทธิของเด็กขอทาน ดังต่อไปนี้

1. ลักษณะการกระทำที่ถือว่าเป็นการขอทาน

บทบัญญัติแห่งมาตรา 6 แห่งพระราชบัญญัติควบคุมการขอทาน พุทธศักราช 2484 ได้กำหนดว่า “ห้ามมิให้บุคคลทำการขอทาน” คำว่า “บุคคล” ตามกฎหมายหมายถึง ประชาชนชาวไทยทุกคนที่มีสิทธิและหน้าที่ตามกฎหมาย ไม่ว่าจะเป็นเด็ก ผู้ใหญ่ หรือคนชรา จะกระทำการขอทานไม่ได้ การที่กฎหมายกำหนดไว้เช่นนี้เป็นการกำหนดห้ามผู้ที่ทำการขอทานในทุกกลุ่ม กฎหมายไม่ได้กำหนดสถานะของบุคคล เฉพาะกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง เนื่องจาก สมัยก่อนลักษณะการขอทานของบุคคลที่ทำการขอทานจะใช้วิธีการนั่งอยู่ในวัดหรือในที่ชุมชนหรือตามริมถนนโดยถือขันขอทาน เพื่อให้ได้เงินมาเลี้ยงชีวิตตนเองและครอบครัว ซึ่งสาเหตุอาจเกิดจากความยากจนสภาพ

ฐานะทางการเงินไม่เพียงพอแก่การดำรงชีพหรือเป็นคนที่ชี้แจงทำงานและบุคคลส่วนใหญ่ที่มานั่งขอทานในเวลานั้นจะมีเฉพาะผู้ใหญ่ ดังนั้น กฎหมายฉบับนี้ จึงยังไม่ได้คำนึงถึงกรณีที่เด็กจะมาทำการขอทานไว้เป็นการเฉพาะ

เมื่อคำว่า “บุคคล” ตามกฎหมาย หมายถึง ประชาชนทุกคนในประเทศไทยที่มาทำการขอทาน แต่บทบัญญัติในมาตรา 7 ได้กำหนดให้มีกระบวนการในการสงเคราะห์แก่ประเภทบุคคลที่มาขอทานได้แก่ คนชรา ซึ่งเป็นคนที่มีอายุมากแล้ว หรือคนพิการซึ่งเป็นบุคคลที่มีความพิการทางร่างกาย เช่น แขนพิการ ขาพิการ หรือตาพิการ เป็นต้น ในกรณีที่กฎหมายกล่าวถึงคนพิการนี้อาจจะนำมาใช้กับเด็กก็ได้ แต่ก็ต้องเป็นกรณีที่เด็กพิการมาทำการขอทานหรือเป็นเด็กที่ถูกตัดแขน ตัดขา ให้เป็นคนพิการ แต่หากเด็กมาขอทานโดยเด็กไม่พิการหรือไม่ถูกตัดแขน ตัดขา หรือทำให้อวัยวะส่วนใดส่วนหนึ่งพิการนั้นก็จะไม่ได้รับการสงเคราะห์ตามกฎหมาย และกฎหมายฉบับนี้ได้กำหนดบุคคลอีกประเภทหนึ่งคือคนที่มีโรค ดังนั้นหากเด็กขอทานที่จะได้รับการสงเคราะห์ตามกฎหมายฉบับนี้ เด็กขอทานผู้นั้นต้องเป็นคนที่มีโรคติดตัวมาด้วย แต่เมื่อพิจารณาจากสภาพสังคมไทยในปัจจุบันที่มีการพัฒนาไปหลาย ๆ ด้านไม่ว่าจะเป็นด้านการคมนาคม ด้านเทคโนโลยีที่ทันสมัย ทำให้มีกลุ่มบุคคลที่หาผลประโยชน์จากการใช้วิธีการขอทานโดยใช้เด็กมาเป็นเครื่องมือเพื่อให้ได้รับผลประโยชน์โดยหาวิธีการขอทานในหลาย ๆ รูปแบบ ตั้งแต่รูปแบบพื้นฐานทั่วไป เช่น การจับเด็กมาแล้วมาตัดแขนขาปล่อยให้นั่งขอทานตามสะพานลอยในเขตกรุงเทพมหานคร หรือใช้วิธีให้เด็กเดินขายของตามร้านอาหารไม่ว่าจะเป็นลูกอม ยาอม ของเล่น โดยมูลค่าของที่ขายราคาแพงกว่าร้านค้าตามปกติ ดังนั้นในสังคมปัจจุบันจึงมีบุคคลที่ทำการขอทานที่เป็นกลุ่มเด็กทำการขอทานมากขึ้น เนื่องจากเด็กเป็นผู้ที่อ่อนด้อยทางสติปัญญาทำให้ถูกหลอกลวงมาทำการขอทานได้ง่าย และเด็กเป็นแรงจูงใจทำให้คนที่ผ่านมากเกิดความสงสารได้ง่ายและพบว่าการนำเด็กมาขอทานมีรายได้จากการขอทานเป็นจำนวนมากกลุ่มเด็กจึงเป็นบุคคลที่มีโอกาสถูกละเมิดสิทธิมากกว่ากลุ่มอื่น บางรายก่อนที่จะถูกนำมาเป็นเครื่องมือในการขอทานจากบุคคลที่แสวงหาประโยชน์โดยมิชอบจะถูกเยียนตี คุ้งคำ ตะคอก หรือทำร้ายจนเกิดบาดแผล การกระทำต่อเด็กดังกล่าวแสดงให้เห็นว่า คนขอทานที่เป็นเด็กยังไม่ได้ได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายว่าด้วยสิทธิเด็ก พ.ศ. 2532 ซึ่งจะต้องให้ความคุ้มครองสิทธิ-

เด็ก ดังนี้ สิทธิที่จะได้รับการคุ้มครองจากการทารุณกรรมทุกรูปแบบจะต้องได้รับการปกป้องคุ้มครองจากการทารุณกรรมทุกรูปแบบ เช่น การทารุณกรรมทางร่างกาย เป็นการกระทำต่อร่างกายเด็กที่เกิดจากการถูกทำโทษที่รุนแรงเกินไป ทำให้เด็กได้รับความเจ็บปวด เกิดบาดแผล หรือรอยฟกช้ำ เช่น เขียนตี ตบ เตะ ต่อย กระชาก กักขัง จับมัด เป็นต้น สิทธิที่จะได้รับการคุ้มครองจากการทารุณกรรมทางด้านจิตใจจะต้องได้รับการปกป้องคุ้มครองจากการทารุณกรรมทางด้านจิตใจ ในลักษณะเป็นการกระทำที่แสดงด้วยวาจาหรือท่าทาง ทำให้เด็กรู้สึกขาดความรัก น้อยใจ เสียใจ เกิดความหวาดระแวง เกิดความรู้สึกไม่ดีต่อตนเอง เช่น การดูค่า ตะคอก ประจานให้อับอาย เป็นต้น ซึ่งการกระทำดังกล่าวมีความรุนแรงมากกว่าการว่ากล่าวตักเตือนหรือสั่งสอนโดยปกติ สิทธิที่จะได้รับการคุ้มครองจากการใช้แรงงานเด็ก เด็กจะต้องได้รับการปกป้องคุ้มครองจากการใช้แรงงานเด็กเป็นการแสวงหาผลประโยชน์จากการทำงานของเด็ก ทำให้เด็กขาดการเรียนรู้ การศึกษา การพัฒนาทางด้านร่างกาย จิตใจ ศิลธรรมและสังคม

สาเหตุที่ทำให้เด็กที่ทำการขอทานไม่ได้รับการคุ้มครองสิทธิตามที่กำหนดไว้ในอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก พ.ศ. 2532 เนื่องจากพระราชบัญญัติควบคุมการขอทาน พุทธศักราช 2484 ไม่มีบทบัญญัติใดที่กล่าวถึงคำว่า “เด็ก” ที่จะให้การคุ้มครองสิทธิไว้เป็นการเฉพาะเลย ซึ่งการที่จะเข้ามาคุ้มครองสิทธิของเด็กนั้น จำเป็นต้องมีการกำหนดหลักเกณฑ์ประเภทของเด็กที่ควรได้รับการคุ้มครองตามกฎหมาย ผู้เขียนจึงได้ศึกษากฎหมายที่มีการคุ้มครองสิทธิของเด็กไว้บ้างแล้ว กล่าวคือ ตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 มาตรา 4 ได้มีการกำหนดคำนิยามของเด็กไว้ว่า “เด็ก” หมายความว่า บุคคลซึ่งมีอายุต่ำกว่า 18 ปีบริบูรณ์แต่ไม่รวมถึงผู้ที่บรรลุนิติภาวะด้วยการสมรส และตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ. 2551 ได้กำหนดความหมายคำว่า “เด็ก” หมายความว่า บุคคลซึ่งมีอายุต่ำกว่า 18 ปี ดังนั้นการให้คำนิยามคำว่าเด็กจากกฎหมายทั้งสองฉบับมีความแตกต่างกัน โดยตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 บัญญัติให้มีการคุ้มครองเด็กที่เป็นบุคคลที่มีอายุต่ำกว่า 18 ปี แต่ถ้าหากเด็กได้มีการสมรสตามกฎหมายไปแล้ว เด็กผู้นั้นจะไม่ให้การคุ้มครองในฐานะที่เป็นเด็กอีกแล้ว แต่ตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ. 2551 ได้

กำหนดความหมายคำว่า “เด็ก” หมายความว่า บุคคลผู้มีอายุต่ำกว่า 18 ปีทุกคน ดังนั้น สิ่งที่กฎหมายทั้งสองฉบับมีความเหมือนกันตรงที่กฎหมายกำหนดเด็กที่ได้รับความคุ้มครอง คือ เด็กที่มีอายุต่ำกว่า 18 ปี เหตุที่กฎหมายทั้งสองฉบับได้มีการกำหนดไว้โดยใช้เกณฑ์เดียวกัน เนื่องจากประเทศไทยเข้าเป็นภาคีอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก พ.ศ. 2532 โดยเด็กที่ได้รับความคุ้มครองตามอนุสัญญา คือ เด็กที่มีอายุต่ำกว่า 18 ปี กฎหมายทั้งสองฉบับจึงบัญญัติให้สอดคล้องกับอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก พ.ศ. 2532 หากเทียบเคียงกับกฎหมายของสหราชอาณาจักร ได้แก่ พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็กและเยาวชน ค.ศ. 1933 แล้วจะเห็นได้ว่า กฎหมายของสหราชอาณาจักร ได้กำหนดคำจำกัดความของเด็กที่จะได้รับความคุ้มครองตามกฎหมาย คือ เด็กที่มีอายุต่ำกว่า 16 ปี

ผู้เขียนเห็นว่า การกำหนดอายุของเด็กตามกฎหมายของทั้งประเทศไทยและสหราชอาณาจักร ที่ให้ความคุ้มครองสิทธิเด็กดังกล่าวในกรณีที่เด็กมาขอทานหรือถูกนำมาขอทาน ยังไม่เหมาะสม เนื่องจากในสภาพความเป็นจริงของเด็กที่มีอายุมากกว่า 7 ปีขึ้นไปแล้วมักจะไม่นำมาทำการขอทานเพราะเป็นวัยที่เริ่มจะเกิดความรู้สึกนึกคิดเกิดความละอายใจที่จะขอทานบ้างแล้ว สำหรับเด็กที่จะถูกนำมาใช้เป็นเครื่องมือในการขอทานนั้นก็เช่นกัน บุคคลที่จะแสวงหาประโยชน์จากเด็กก็มักจะนิยมนำเด็กที่มีอายุไม่เกิน 7 ปีมาขอทาน เนื่องจากเด็กที่มีอายุยังไม่เกิน 7 ปี นั้น เป็นช่วงที่เด็กกำลังอยู่ในวัยน่ารัก ไร้เดียงสา ทำให้ถูกหลอกมาเป็นคนขอทานได้ง่าย อีกทั้งเพื่อให้บุคคลที่ผ่านไปมาพบเด็กมานั่งขอทานก็จะเกิดความสงสารมาก ๆ แล้วจะให้เงินแก่เด็กขอทานนั้น แต่กลุ่มเด็กที่อยู่ในช่วง 8-18 ปี มีสภาพร่างกายที่เติบโตเกินไป ผู้คนโดยทั่วไปพบเห็นแล้วจะไม่เกิดความเวทนาสงสารเท่ากับเด็กเล็กจึงไม่เป็นที่นิยมนำมาเป็นเครื่องมือในการขอทาน ส่วนเด็กที่มีอายุ 8-18 ปี แม้ไม่เป็นที่นิยมสำหรับผู้ที่จะแสวงหาผลประโยชน์จากเด็กขอทานก็ตาม แต่เด็กที่อยู่ในวัยนี้ หากเป็นเด็กที่ประสบปัญหาทางสังคม เช่น เป็นเด็กติดเกมส์ หรือเป็นเด็กที่ต้องการหาเงินมาเที่ยวเตร่ เด็กเหล่านี้หากไม่ได้มาขอทาน ก็จะใช้วิธีการหาเงินด้วยวิธีการขโมยสิ่งของจากร้านค้า เพื่อนำเงินมาใช้ในการเล่นเกมส์ หรือนำเงินไปใช้เที่ยวเตร่ด้วยตนเอง มีบางรายอาจทำการขอทานบ้างแต่ก็เป็นส่วนที่น้อยมาก

ดังนั้น ควรจะต้องมีการกำหนดเกณฑ์อายุของเด็กไว้ในกฎหมายเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาลูกขอมทานในช่วงอายุไม่เกิน 7 ปีไว้เป็นการเฉพาะอย่างชัดเจน ทั้งนี้ เพื่อให้เด็กที่กระทำการขอมทานหรือถูกนำมาเป็นเครื่องมือในการขอมทานได้รับการคุ้มครองสิทธิอย่างทัดเทียมกับเด็กกลุ่มอื่น ๆ และเพื่อให้เด็กที่กระทำการขอมทานหมดไปจากสังคมไทย หรือให้เด็กขอมทานมีจำนวนลดลง อีกทั้งหากไม่กำหนดค่านิยมของเด็กไว้ในพระราชบัญญัติควบคุมการขอมทาน พุทธศักราช 2484 จะทำให้เด็กไม่ได้รับความคุ้มครองสิทธิเป็นพิเศษบางประการ เช่น การสงเคราะห์เด็ก การคุ้มครองเด็กจากการโดยจัดการศึกษาให้แก่เด็กหรือการกำหนดบทลงโทษอย่างหนักแก่ผู้ที่นำเด็กมาเป็นเครื่องมือในการขอมทาน ซึ่งหากยังไม่กำหนดมาตรการในการคุ้มครองสิทธิเด็กขอมทานไว้ในกฎหมายแล้ว ในสังคมไทยก็ยังคงต้องพบเด็กที่มานั่งขอมทานอยู่เช่นเดิม

ผู้เขียนได้ศึกษาบทบัญญัติมาตรา 6 แห่งพระราชบัญญัติควบคุมการขอมทาน พุทธศักราช 2484 กฎหมายได้กำหนดลักษณะวิธีการขอมทานไว้ ได้แก่ การกระทำที่เป็น การขอทรัพย์สินของผู้อื่นโดยมิได้ทำการงานอย่างใด การกระทำที่เป็น การขอทรัพย์สิน โดยที่ผู้อื่นให้ทรัพย์สินใดตอบแทน และมีใช่เป็นการขอกันในฐานะญาติมิตร การขบร้อ ง ดิด สี ตี เป่า โดยมิได้มีข้อตกลงในการเรียกเก็บค่าฟังก่าดู แต่ขอรับทรัพย์สินตามแต่ผู้ฟัง ผู้ดูจะสมัครใจให้ ผู้เขียนเห็นว่า การกำหนดลักษณะของการขอมทานไว้ในบทบัญญัติ มาตรา 6 ดังกล่าวข้างต้น เป็นการบัญญัติกฎหมายเพื่อให้สามารถตีความเกี่ยวกับการ กระทำการขอมทานไว้กว้างเกินไปและการกำหนดลักษณะของการขอมทานดังกล่าว ถือว่า ไม่เหมาะสมกับสังคมในยุคปัจจุบัน โดยเฉพาะในกรณีที่กฎหมายกำหนดลักษณะของ การขอมทานไว้ในเรื่อง การขบร้อ ง ดิด สี ตี เป่า โดยมิได้มีข้อตกลงในการเรียกเก็บค่าฟังก่าดู แต่ขอรับทรัพย์สินตามแต่ผู้ฟังผู้ดูจะสมัครใจให้ที่ถือว่าเป็นการขอมทานนั้น หาก กฎหมายกำหนดไว้ว่า การขบร้อ ง โดยที่ไม่เก็บค่าฟังก่าดูถือว่าเป็นการขอมทานทั้งสิ้น จะทำ ให้ส่งผลกระทบต่อบุคคลที่มีการร้องเพลงเพื่อนำเงินที่ได้จากการร้องเพลงไปช่วยเหลือ ผู้พิการ ผู้ยากไร้ หรือกรณีที่มีการแสดงความสามารถของเด็กโดยการร้องเพลงตามที่ สาธารณะต่าง ๆ แต่เมื่อผู้คนที่ผ่านพบเห็นเกิดความชื่นชมและได้มีการให้เงิน กรณีนี้ถือ ได้ว่าการที่ผู้คนที่ผ่านไปมาเห็นแล้วให้เงินเป็นการให้โดยสมัครใจ ทำให้การแสดง ความสามารถของเด็กดังกล่าวก็ยังให้ถือว่าเป็นการขอมทานตามกฎหมาย หรือกรณีเด็กที่

ร้องเพลงตามสถานที่ชุมชนต่าง ๆ ที่เรียกว่าร้องเพลงเปิดหมวก หรือ เด็กได้ปูผ้าไว้ให้บุคคลที่เดินผ่านไปมาจ่ายเงินวางไว้ในผ้าตามต้องการของผู้ดู ผู้ฟัง แล้วเมื่อผู้ดู ผู้ฟังชอบใจที่เด็กได้แสดงความสามารถจึงได้ให้เงินเป็นค่าตอบแทน ลักษณะการกระทำของเด็กเช่นนี้ก็ยิ่งให้ถือว่าเป็นเด็กขอทานตามกฎหมาย เนื่องจากกฎหมายกำหนดไว้ให้การร้องเพลงดังกล่าวแม้ไม่ได้มีการตกลงค่าจ้างในการแสดงไว้ ค่าตอบแทนที่เด็กได้รับเกิดจากความสมัครใจของคนที่เดินผ่านมาแล้วเกิดความพึงพอใจจึงได้ให้เงินแก่เด็ก เด็กที่มาร้องเพลงทำเพื่อหาเงินมาเลี้ยงครอบครัวเป็นการหารายได้พิเศษหรือนำเงินที่ได้จากการร้องเพลงไปพัฒนาชมรมหรือเด็กบางรายนำเงินไปออกค่ายพัฒนาชุมชน เด็กที่กระทำการดังกล่าวถือว่าเป็นการขอทานตามกฎหมายทั้งสิ้น

การกระทำในลักษณะอื่นทำนองเดียวกันที่เป็นการขอทานตามมาตรา 6 วรรค 3 ได้แก่ การคิด เช่น คิดจะเช่า เอนี่วักดแล้วปล่อยทันที เช่น คิดเปียโน จากความหมายดังกล่าว ในปัจจุบันจะพบผู้ที่เล่นกีตาร์ตามที่สาธารณะแล้วตั้งกล่องเพื่อรับเงินบริจาค โดยที่ผู้ชมชอบในความสามารถใส่เงินในกล่อง กรณีนี้ถือว่าเป็นการขอทาน การเล่นดนตรีไทยตามงานวันเด็ก หรือแสดงเพื่อการกุศล แล้วมีผู้คนมาบริจาคเงินให้ก็ถือว่าเป็นการขอทานเช่นกัน การสี เช่น สีซอ ในกรณีที่มีบุคคลใช้ความสามารถโดยวิธีการนำเครื่องดนตรีไทย คือ ซอ มาแสดงเพื่อขอรับเงินบริจาค โดยมีผู้ให้เงินบริจาค ก็ถือว่าเป็นการขอทานตามกฎหมาย การตี เช่น ตีฉิม ตีระนาด หากมีบุคคลมาตีระนาดในที่สาธารณะเพื่อขอรับบริจาค โดยมีบุคคลสมัครใจให้เงิน ก็ถือว่าเป็นการขอทาน แม้ว่าเจตนาที่แสดงดังกล่าวเพื่อนำเงินที่ได้จากการแสดงมาช่วยเหลือผู้ด้อยโอกาสและหากบุคคลใดมีการแสดงดนตรีจำพวกที่ต้องใช้เครื่องเป่า เช่น ขลุ่ย ปี่ แคน โดยเมื่อได้แสดงแล้วไม่ได้เรียกเก็บค่าฟัง ค่าแสดง แต่กลับมีบุคคลให้เงิน ก็ให้ถือว่าเป็นการขอทาน กฎหมายกำหนดให้การกระทำดังกล่าวถือว่าเป็นการขอทานทั้งสิ้น

การที่กฎหมายกำหนดให้การขับร้อง ดิด สี ตี เป่า โดยที่ผู้แสดงไม่ได้คิดค่าชมค่าฟัง ในการแสดง แต่เมื่อหลังจากการแสดงหากมีบุคคลให้เงินหรือสิ่งของตามความสมัครใจ แม้ว่าบุคคลดังกล่าวมีเหตุผลเพื่อการกุศล เพื่อที่แสดงความสามารถ ตามพระราชบัญญัติควบคุมการขอทาน พุทธศักราช 2484 ถือว่าเป็นการขอทานนั้น หากมีการกำหนดลักษณะการขอทานไว้ตามบทบัญญัติในมาตรา 6 วรรค 3 เช่นนี้จะก่อให้เกิด

ผลกระทบต่อการแสดงออกถึงวัฒนธรรมไทย การกำหนดไว้ว่า การคิด สี ตี เป่า เป็นการขอทาน ทำให้ไม่มีบุคคลใดนำเครื่องดนตรีไทยมาใช้ในการแสดงอีกต่อไป เพราะกฎหมายกำหนดว่าการแสดงโดยการคิด สี ตี เป่า ถือว่าเป็นการขอทาน อีกทั้งบุคคลใดก็ไม่ต้องทำให้ผู้ใดมากล่าวว่าเป็นคนขอทาน เพราะการกล่าวเช่นนั้นถือว่าเป็นการดูถูกตนเป็นการดูหมิ่นต่อศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์โดยเฉพาะการกำหนดให้การแสดงใด ๆ ที่มีการใช้เครื่องดนตรีในการคิด สี ตี เป่า โดยไม่เรียกเก็บค่าชมค่าฟังถือว่าเป็นคนขอทาน จึงส่งผลกระทบต่อเด็กที่แสดงความสามารถโดยการร้องเพลง เล่นดนตรีไทย ทำให้เด็กถูกจำกัดสิทธิในการแสดงออกทางด้านร่างกาย สติปัญญา เมื่อถือว่าเป็นการขอทานก็จะเป็นการไม่ส่งเสริมการพัฒนาการของเด็กอีกด้วย ดังนั้น การบัญญัติกฎหมายในเรื่องการกระทำการใดที่จะเป็นการขอทานนั้น ควรจะต้องคำนึงถึงศิลปวัฒนธรรมไทย สภาพสังคมไทยประกอบกับจะต้องกำหนดให้การกระทำการใด แค่นั้น เพียงใดที่จะถือว่าเป็นการขอทานให้ชัดเจนและจะต้องไม่เป็นการกระทบต่อสิทธิของบุคคลด้วยการตีความถึงลักษณะของการขอทานควรกำหนดให้มีความรัดกุมชัดเจนไม่คลุมเครือ จึงจะทำให้สามารถใช้กฎหมาย แก้ไขปัญหาและคุ้มครองสิทธิของเด็กขอทานได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

2. บทลงโทษบุคคลที่นำเด็กเข้าสู่กระบวนการขอทาน

บทบัญญัติในมาตรา 6 วรรค 1 แห่งพระราชบัญญัติควบคุมการขอทาน พุทธศักราช 2484 บัญญัติไว้ว่า ห้ามมิให้บุคคลใดทำการขอทาน ถ้อยคำในกฎหมายมิได้แสดงให้เห็นว่า การขอทานเป็นความผิด เพียงแต่หากบุคคลใดทำการขอทาน ภาครัฐมีหน้าที่ให้การสงเคราะห์แก่บุคคลที่ทำการขอทานผู้นั้น ด้วยวิธีการส่งไปยังสถานสงเคราะห์ หรือนำไปยังสำนักงานจัดหางานของรัฐบาลเพื่อให้มีอาชีพจะได้ไม่เป็นขอทาน โดยกฎหมายกำหนดให้มีการสงเคราะห์เฉพาะบุคคลที่เป็นคนชรา เป็นคนพิการ เป็นคนมีโรค เนื่องจากในสมัยก่อนเมื่อครั้งออกกฎหมายควบคุมการขอทานฉบับนี้ คนที่มาทำการขอทานจะมีแต่กลุ่มคนชรา คนพิการ คนมีโรค ที่เข้ามาทำการขอทานกันจริง ๆ โดยบุคคลเหล่านั้นอาศัยความเป็นคนชรา เป็นคนพิการ เป็นคนมีโรค มีสภาพ

ร่างกายที่ไม่สามารถถือต่อการประกอบอาชีพได้ จึงต้องมาทำการขอกทาน ทำให้ บทบัญญัติในกฎหมายจึงไม่ได้คำนึงถึงกลุ่มบุคคลที่เป็นเด็กที่จะมาทำการขอกทานไว้ด้วย ดังนั้น จึงไม่ได้กำหนดถึงการสงเคราะห์กลุ่มบุคคลที่เป็นเด็กขอกทานไว้เป็นกรณีเฉพาะ การขอกทานของบุคคลเมื่อก่อนนั้นได้มาขอกทานกันด้วยความจำเป็นจริง ๆ และจะขอกทาน ด้วยตนเอง โดยรูปแบบการขอกทานจะใช้วิธีการถือขันใบหนึ่ง แล้วนำขันทิ้งเงินหรือ เงินตามที่ได้กล่าวข้างต้น ทำให้บทบัญญัติในมาตรา 6 วรรค 1 แห่งพระราชบัญญัติ ควบคุมการขอกทาน พุทธศักราช 2484 ใช้คำว่า “ห้ามมิให้บุคคลใดทำการขอกทาน” แต่ เมื่อมีเด็กมาทำการขอกทานมีกระบวนการขอกทานโดยใช้เด็กในเชิงธุรกิจการค้า และมี บุคคลที่แสวงหาผลประโยชน์กับเด็กขอกทานเป็นจำนวนมาก อีกทั้งพระราชบัญญัติ- ควบคุมการขอกทาน พุทธศักราช 2484 ไม่มีบทบัญญัติที่ให้ลงโทษบุคคลที่นำเด็กมา ขอกทาน จึงทำให้จำนวนเด็กที่มาขอกทานมีจำนวนมากขึ้นเรื่อย ๆ ในที่นี้ผู้เขียนขอแยก กลุ่มเด็กที่จะเข้ามาสู่กระบวนการขอกทานเป็น 2 กรณีด้วยกัน ดังต่อไปนี้

กรณีทีหนึ่ง เด็กเข้ามาทำการขอกทานด้วยความสมัครใจ ไม่ได้ถูกชักชวน ส่งเสริม หรือขู่เข็ญให้ขอกทาน เช่น เด็กอยู่ในครอบครัวที่มีฐานะยากจน เด็กที่ต้องเลี้ยงดูพ่อแม่ เด็กที่ต้องการหาเงินมาเที่ยวเตร่หรือเด็กทำการขอกทานเพื่อนำเงินไปเล่นเกมส์ เด็กเหล่านี้ ได้มาทำการขอกทานด้วยตนเอง โดยอาจไม่ทราบ่ววิธีการที่เงินตามท้องถนนหรือ เงินถือกล่องขอเงินถือว่าเป็นการขอกทาน

เด็กที่ทำการขอกทานด้วยความสมัครใจเป็นการขอกทานด้วยตนเอง ซึ่งตรงกับ บทบัญญัติในมาตรา 6 แห่งพระราชบัญญัติการควบคุมขอกทาน พุทธศักราช 2484 คือ ห้ามมิให้บุคคลใดทำการขอกทาน กฎหมายมิได้แสดงให้เห็นว่า การขอกทานเป็นความผิด ดังนั้น ถ้าเด็กมาขอกทานด้วยตนเองแล้วตามกฎหมายไม่ถือว่าเป็นความผิด กฎหมายเพียง กำหนดว่าห้ามขอกทานแต่การขอกทานไม่เป็นความผิด เมื่อกฎหมายกำหนดไว้เช่นนี้ทำให้ เด็กที่มาขอกทานยังคงมีจำนวนเพิ่มมากขึ้นเรื่อย ๆ และเด็กขอกทานยังไม่หมดไปจาก ประเทศไทย

แต่จากการศึกษาพบว่า มีกฎกระทรวงที่อาศัยอำนาจตามบทบัญญัติมาตรา 4 แห่ง พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 กำหนดเรื่องเกี่ยวกับเด็กที่กระทำการขอกทาน หรือการกระทำการส่อไปในทางขอกทานโดยลำพังนั้น กฎหมายถือว่าเป็นเด็กที่เสี่ยงต่อ

การกระทำผิด คำที่แสดงให้เห็นว่า กฎหมายได้เข้ามาคุ้มครองสิทธิของเด็กขอทานโดยสมัครใจ คือ คำว่า “เด็กที่กระทำการขอทานโดยลำพัง” หมายความว่า เด็กที่กระทำการขอทานเฉพาะตนเอง การขอทานของเด็กไม่เกี่ยวข้องกับผู้อื่น การขอทานของเด็กตามกฎหมายไม่ถือว่าเป็นความผิด แต่เด็กที่กระทำการขอทานเป็นเด็กที่เสี่ยงต่อการกระทำผิดความผิดเท่านั้น เนื่องจากกฎหมายเห็นว่าเด็กถือว่าเป็นผู้เยาว์ต้องอยู่ในความอุปการะเลี้ยงดูของบิดามารดา เด็กที่มาทำการขอทานกฎหมายถือว่าเป็นบิดา มารดา ผู้ปกครองต้องรับรู้ด้วยว่าเด็กเป็นคนขอทาน อีกทั้งเด็กไม่สามารถใช้เหตุผลที่รับรู้ได้ว่าการเดินขอเงินบุคคลอื่นเป็นการขอทาน กฎหมายจึงให้เด็กขอทานเป็นเด็กที่เสี่ยงต่อการกระทำผิดกรณีที่กฎหมายบัญญัติโดยใช้คำว่า “เสี่ยงต่อการกระทำผิด” หมายความว่า เด็กขอทานอาจมีโอกาที่จะกระทำผิดได้ การบัญญัติให้เด็กที่กระทำการขอทานเป็นความผิดผู้เขียนเห็นว่าบทบัญญัติดังกล่าวไม่เหมาะสม กฎหมายไม่ได้บัญญัติขึ้นมาเพื่อคุ้มครองสิทธิของเด็กได้อย่างมีประสิทธิภาพ เนื่องจากเด็กจะเข้ามาสู่กระบวนการขอทานโดยสมัครใจ แท้จริงแล้ว เด็กไม่รู้ว่าการกระทำโดยมาขอเงินผู้อื่นถือว่าเป็นการขอทานเนื่องจากเด็กไม่ได้เรียนและเด็กไม่มีความรู้เกี่ยวกับกฎหมาย เด็กจะทราบได้อย่างไรว่าการเดินขอเงินผู้อื่นถือว่าเป็นการขอทาน กรณีที่กฎหมายใช้คำว่า “เด็กเสี่ยงต่อการกระทำผิด” จึงไม่เหมาะสมที่นำมาใช้กับเด็กขอทาน การบัญญัติควรพิจารณาถึงสาเหตุที่ทำให้เด็กเข้ามาสู่กระบวนการขอทานด้วยความสมัครใจ หากพิจารณาตามกฎหมาย “เด็ก” คือ ผู้เยาว์ ที่ต้องอยู่ในการอุปการะเลี้ยงดูของบิดา มารดา ซึ่งบิดา มารดาเป็นบุคคลที่ควรให้การอบรมเลี้ยงดูเด็กเป็นอย่างดี หากเด็กที่มีบิดา มารดาเอาใจใส่ดูแล เด็กเหล่านั้นจะไม่กระทำการขอทาน เพราะฉะนั้น เด็กขอทานที่เข้ามาขอทานด้วยความสมัครใจ สาเหตุสำคัญมาจากพื้นฐานทางครอบครัวที่ยากจน บิดา มารดาไม่เอาใจใส่ดูแลเด็ก หรือ บิดา มารดาชอบทะเลาะกันทำให้เด็กรู้สึกไม่ต้องการอยู่บ้าน การคุ้มครองสิทธิเด็กในกรณีนี้รัฐต้องให้การช่วยเหลือการแก่เด็ก พื้นฟูจิตใจแก่เด็ก รัฐต้องส่งเสริมให้เด็กมีโอกาสได้รับการศึกษาอย่างเหมาะสม เพราะการศึกษาจะช่วยให้เด็กได้รับการพัฒนาทั้งสติปัญญา ร่างกาย และจิตใจ

กรณีที่สอง เด็กที่เข้ามาขอทานโดยไม่สมัครใจ การไม่สมัครใจที่เข้ามากระทำการขอทาน เกิดจากสาเหตุที่มีการถูกบังคับ ขู่เข็ญ การชักจูง การส่งเสริม ยินยอมให้เด็ก

กระทำการขอทาน เด็กถูกบังคับให้เข้ามากระทำการขอทาน คำว่า “บังคับ” คือ การใช้ อำนาจสั่งให้ทำหรือปฏิบัติตามเพื่อผลประโยชน์ของบุคคล เช่น บิดา มารดาเป็นผู้สั่งให้ เด็กเป็นขอทาน เด็กก็ต้องกระทำการขอทาน เนื่องจากความที่เกรงกลัวบิดา มารดาจะ เหยียนตี เด็กจึงได้กระทำการขอทาน เด็กถูกขู่เชิญให้กระทำการขอทาน คำว่า “ขู่เชิญ” คือ ทำให้กลัวโดยบังคับแสดงกิริยาหรือวาจาให้ผู้อื่นต้องกลัวว่า จะเป็นอันตรายต่อชีวิต ร่างกาย เสรีภาพ เช่น กรณีที่ลักพาตัวเด็กมา แล้วมีการใช้คำพูดที่ทำให้เด็กรู้สึกหวาดกลัว ขู่ว่าจะฆ่าหากไม่ไปนั่งขอทาน เด็กถูกชักจูงให้กระทำการขอทาน คำว่า “การชักจูง” ไม่ ถือว่าเด็กได้กระทำการขอทานด้วยความสมัครใจ เนื่องจากเด็กที่จะไปขอทานได้ต้อง กระทำการบางอย่างเพื่อให้เด็กคล้อยตาม จึงได้กระทำการขอทาน บุคคลให้การส่งเสริม ให้เด็กกระทำการขอทาน คำว่า “การส่งเสริม” เป็นลักษณะที่ให้ความช่วยเหลือบุคคล เพื่อให้นำเด็กไปเป็นคนขอทาน กรณีที่บิดา มารดายินยอมให้เด็กไปกระทำการขอทาน เช่น มารดาได้อุ้มเด็กที่ยังเล็กอยู่นั่งขอทานตามสะพานลอย ศูนย์การค้าหรือตามแหล่ง ชุมชนตามสถานที่ต่าง ๆ ที่มีคนสัญจรไปมาจำนวนมาก บางครั้งบิดามารดาเด็กยังเป็น ผู้ทำร้ายร่างกายบุตรจนร่างกายพิการเพื่อให้ความพิการเป็นเหยื่อล่อผู้ใจบุญให้เกิดความ- สงสารให้ทานเป็นจำนวนมาก เป็นต้น

ด้วยสาเหตุที่ทำให้เด็กเข้าสู่กระบวนการขอทานด้วยความสมัครใจ เมื่อได้ศึกษา บทบัญญัติในมาตรา 6 แห่งพระราชบัญญัติการควบคุมการขอทาน พุทธศักราช 2484 ได้ กำหนดเพียงว่า “ห้ามมิให้บุคคลทำการขอทาน” เป็นกรณีที่กล่าวถึงบุคคลที่ขอทานด้วย ตนเอง ตามที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 ในบทบัญญัติมาตรา 52 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 ได้มีการคุ้มครองสิทธิเด็ก โดยให้การคุ้มครองสิทธิในการอยู่รอดและได้รับการพัฒนาทางด้านร่างกาย จิตใจ และ สติปัญญา เด็กมีสิทธิได้รับความคุ้มครองจากรัฐ ให้ปราศจากการใช้ความรุนแรงและ การปฏิบัติอันไม่เป็นธรรม ซึ่งหากเด็กที่กระทำการขอทานด้วยความไม่สมัครใจ เมื่อเด็ก ถูกบังคับให้กระทำการขอทาน เด็กไม่สามารถได้รับการเรียนรู้ เด็กไม่ได้ปฏิบัติกิจกรรม ที่ทำให้มีการพัฒนาสติปัญญาที่เหมาะสมสำหรับวัยเด็ก เด็กควรได้รับการศึกษาและ การอบรมเลี้ยงดูที่ดีจากบิดามารดา กรณีที่เด็กถูกบังคับให้ขอทาน บุคคลที่นำเด็กมา ขอทาน จะปฏิบัติต่อเด็กโดยมีการใช้ความรุนแรง เพื่อให้เด็กยอมที่จะกระทำการขอทาน

เช่น หากเด็กไม่ได้กระทำการขอลานบุคคลที่นำเด็กมาขอลานจะใช้ไม่เหมือนตีจนกระทั่งเด็กยอมไปนั่งการขอลานตามท้องถนน ตามสถานที่สาธารณะต่าง ๆ หรือบางครั้งบุคคลที่นำเด็กมาขอลานมีการใช้ความรุนแรงทำให้เด็กได้รับทุกข์ทรมานแก่ร่างกาย โดยนำเด็กมาตัดแขน ตัดขา ทำให้พิการจึงได้นำเด็กมาขอลาน สำหรับกรณีที่มีการปฏิบัติอันไม่เป็นธรรมต่อเด็กขอลาน จะพบได้จากกรณีที่เด็กได้เงินมาจากการขอลานจะถูกบุคคลที่แสวงหาประโยชน์จากเด็กขอลานนำเงินไปทั้งหมด เด็กไม่ได้ผลประโยชน์จากการขอลาน บางครั้งหากเด็กได้เงินไม่ตรงตามความต้องการของบุคคลที่แสวงหาประโยชน์เด็กขอลานก็ไม่ได้รับประทานอาหาร เมื่อเป็นเช่นนี้จึงต้องหามาตรการในการคุ้มครองสิทธิเด็กเพื่อไม่ให้เด็กกลายมาเป็นเครื่องมือให้บุคคลที่แสวงหาผลประโยชน์จากเด็กนำเด็กมาขอลาน

เมื่อทำการศึกษากฎหมายที่เด็กที่มาขอลานด้วยความไม่สมัครใจ มีกฎหมายที่เกี่ยวข้องที่ให้การคุ้มครองสิทธิเด็กขอลานที่มีข้อบกพร่องในการบังคับใช้ ดังต่อไปนี้

พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 ในกฎหมายนี้มุ่งคุ้มครองเกี่ยวกับการปกป้องสิทธิของเด็กไม่ให้มาเป็นเครื่องมือในการขอลาน โดยบัญญัติเกี่ยวกับการป้องกันมิให้เด็กถูกทารุณกรรมตกเป็นเครื่องมือในการแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบ หรือถูกเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรม กฎหมายได้มีบทบัญญัติที่มุ่งคุ้มครองสิทธิเด็กโดยการตรากฎหมายที่เป็นการป้องกันสิทธิเด็กจากการขอลาน ซึ่งมาตรา 26 (5) ได้บัญญัติห้ามมิให้ผู้ใดกระทำการบังคับ ขู่เข็ญ ชักจูง ส่งเสริม ยินยอม หรือกระทำด้วยประการใดให้เด็กไปเป็นขอลาน เด็กเร่ร่อน หรือใช้เด็กเป็นเครื่องมือในการขอลานหรือการกระทำผิดหรือกระทำด้วยประการใดอันเป็นการแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบจากเด็ก ในกฎหมายรัฐได้สร้างเทคนิคโดยการปกป้องสิทธิเด็กไม่ให้มาเป็นเครื่องมือในการขอลานโดยที่มีบทบัญญัติห้ามผู้ใดกระทำไม่ว่าผู้นั้นจะเป็นบุคคลธรรมดาหรือนิติบุคคล โดยกฎหมายใช้คำว่ากระทำการบังคับ ขู่เข็ญ ชักจูง ซึ่งคำเหล่านี้แสดงได้ว่าเด็กไม่ได้สมัครใจจะกระทำการขอลาน แต่ด้วยมีบุคคลมาบังคับ ขู่เข็ญ ชักจูง เด็กจึงได้มากระทำการขอลาน แม้ว่ากฎหมายได้มีการเข้ามาคุ้มครองเด็ก จากการบังคับใช้กฎหมายฉบับนี้แต่พบว่ายังมีบุคคลที่มีการนำเด็กมาเป็นคนขอลานมีจำนวนมากขึ้นเรื่อย ๆ เนื่องจากบทลงโทษที่กฎหมายกำหนดมีอัตราโทษที่น้อยจึงส่งผลให้บุคคลที่นำเด็กมาขอลานไม่

เกรงกลัว โดยกฎหมายได้กำหนดบทลงโทษไว้ในบทบัญญัติมาตรา 78 แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 ว่า บุคคลที่นำเด็กมาขอทานต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามเดือนหรือปรับไม่เกินสามหมื่นบาทหรือทั้งจำทั้งปรับ

ในบทบัญญัติมาตรา 78 พบว่ามีการกำหนดโทษไว้ 2 ประเภท ได้แก่

โทษจำคุก โดยกำหนดอัตราโทษจำคุกไว้ไม่เกินสามเดือน กฎหมายใช้คำว่า “ไม่เกิน” หมายความว่า โทษที่ได้รับอาจน้อยกว่า สามเดือนก็ได้ ทำให้การลงโทษบุคคลที่นำเด็กมาขอทานได้รับ คือ โทษจำคุก โดยตามกฎหมายให้อ่านาแก่พนักงานเจ้าหน้าที่อาจกำหนดโทษแก่บุคคลที่กระทำความผิดโดยใช้ดุลพินิจได้ว่าให้จำคุกได้น้อยกว่าสามเดือนก็ได้ การกำหนดอัตราโทษไว้ถือว่าเป็นโทษที่น้อยมาก ทำให้บุคคลที่จะนำเด็กมาขอทานไม่เกรงกลัวในการกระทำความผิด

โทษปรับ โดยกฎหมายได้กำหนดอัตราโทษปรับไว้ไม่เกินสามหมื่นบาท กฎหมายกำหนดอัตราโทษโดยใช้คำว่า “ไม่เกิน” เช่นเดียวกับโทษจำคุก สำหรับกรณีที่ เป็นโทษปรับไม่สมควรนำมาใช้ลงโทษบุคคลที่นำเด็กมาขอทาน เนื่องจากในกรณีที่ บุคคลได้มีการนำเด็กมาขอทาน บุคคลเหล่านั้นไม่ได้นำเด็กมานั่งขอทานเพียงอย่างเดียว แต่ได้มีการใช้ความรุนแรงต่อเด็ก เช่น การนำเด็กมาดัดแขน ตัดขา ทำให้เด็กพิการ หรือ ได้มีการบังคับ ข่มขู่เด็กเพื่อให้เด็กยินยอมกระทำการขอทาน เป็นต้น อีกทั้งการลงโทษ โดยใช้ปรับตามกฎหมายให้พนักงานเจ้าหน้าที่ใช้ดุลพินิจได้ว่าจะปรับเท่าไรก็ได้ แต่ต้อง ไม่เกินสามหมื่นบาท เมื่อเทียบกับเงินที่ได้จากการนำเด็กมาขอทานกับโทษที่กฎหมาย กำหนดถือว่ากฎหมายกำหนดบทลงโทษบุคคลที่นำเด็กมาขอทานแล้วเห็นได้ว่าเป็นเงิน จำนวนน้อยมาก บุคคลที่นำเด็กมาขอทานได้เงินจากการนำเด็กมาขอทานวันละมากกว่า หนึ่งหมื่นบาท บางรายที่นำเด็กมาขอทานได้เงินมากกว่าบุคคลที่ประกอบอาชีพโดย สุจริตเสียอีก และโทษปรับไม่ทำให้บุคคลที่นำเด็กมาขอทานเกรงกลัวต่อการกระทำ ความผิดและโทษปรับเป็นเพียงการชดใช้เงินเท่านั้น

พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ. 2551 ในบทบัญญัติ มาตรา 4 บัญญัติไว้ในส่วนที่เกี่ยวกับการนำคนมาทำการขอทานโดยถือว่าเป็นการ- แสวงหาประโยชน์โดยมิชอบตามกฎหมาย ซึ่งหากบุคคลใดได้นำคนมาขอทานที่มีการ- กระทำตามบทบัญญัติในมาตรา 6 แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้า-

มนุษย์ พ.ศ. 2551 โดยมีบุคคลที่เป็นธุระจัดหา ชื่อ ขาย จำหน่าย พามาจากหรือส่งไปยังที่ใด หนึ่งแห่งหนึ่งวักกัชัง หรือ บุคคลที่รับไว้ซึ่งบุคคลใด โดยข่มขู่ ใช้กำลังบังคับ ลักพาตัว น้อฉล หลอกลวงใช้อำนาจโดยมิชอบ หรือโดยให้เงินหรือผลประโยชน์อย่างอื่นแก่ผู้ปกครองหรือผู้ดูแลบุคคลนั้น เพื่อให้ผู้ปกครองหรือผู้ดูแลให้ความยินยอมแก่ผู้กระทำความผิดในการแสวงหาประโยชน์จากบุคคลที่ตนดูแล กฎหมายถือว่าผู้ใดกระทำต่อบุคคลโดยทั่วไปในลักษณะที่กล่าวข้างต้นถือว่าเป็นการกระทำความผิดฐานค้ามนุษย์ และสำหรับกรณีผู้ใดเป็นธุระจัดหา ชื่อ ขาย จำหน่าย พามาจากหรือส่งไปยังที่ใด หนึ่งแห่งหนึ่งวักกัชัง จัดให้อยู่อาศัยหรือรับไว้ซึ่งเด็ก กรณีนี้กฎหมายเน้นการคุ้มครองต่อเด็ก โดยไม่ต้องคำนึงถึงพฤติการณ์การกระทำต่อบุคคลโดยทั่วไปดังกล่าวข้างต้น ผู้ที่กระทำต่อเด็กถือว่าเป็นผู้กระทำความผิดฐานค้ามนุษย์

จากการศึกษาพบว่า การนำเด็กมาขอทานจะมีลักษณะการกระทำที่เป็นขบวนการที่นำเด็กมาขอทาน บุคคลที่นำเด็กมาขอทานได้ต้องมีการใช้กลวิธีเพื่อให้เด็กมาขอทานเพื่อประโยชน์ของตนเอง โดยกฎหมายได้กำหนดบทลงโทษบุคคลที่นำเด็กมาขอทานที่มีลักษณะเป็นการค้ามนุษย์ไว้ในบทบัญญัติมาตรา 52 ไร่ โดยได้กำหนดอัตราโทษตามอายุของเด็ก โดยบุคคลที่นำเด็กที่มาขอทานอายุเกินสิบห้าปีแต่ไม่ถึงสิบแปดปี บุคคลนั้นต้องได้รับโทษจำคุกตั้งแต่หกปีถึงสิบสองปี และปรับตั้งแต่แสนสองหมื่นบาทถึงสองแสนสี่หมื่นบาทและบุคคลที่นำเด็กที่มาขอทานอายุไม่เกินสิบห้าปี ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่แปดปีถึงสิบห้าปีและปรับตั้งแต่หนึ่งแสนหกหมื่นบาทถึงสามแสนบาท

จากที่ได้ทำการวิเคราะห์ไปแล้วในเบื้องต้นกรณีที่มีการนำเด็กมาขอทาน เด็กที่เข้ามาทำการขอทานส่วนใหญ่มีอายุไม่เกิน 7 ปี ดังนั้นผู้เขียนจึงได้นำอัตราโทษที่กฎหมายกำหนดลงโทษบุคคลที่นำเด็กที่มาขอทานอายุไม่เกินสิบห้าปี บุคคลที่นำเด็กมาทำการขอทานต้องได้รับโทษจำคุกและโทษปรับด้วย สำหรับอัตราโทษที่กฎหมายกำหนดไว้ถือว่าเป็นอัตราโทษที่กฎหมายใช้คำว่า “ตั้งแต่” แสดงให้เห็นว่า บุคคลที่กระทำความผิดต้องรับโทษจำคุกอย่างน้อยที่สุด คือ แปดปี และมากที่สุดไม่เกินสิบห้าปี และจะต้องชดใช้เงินจากการที่นำเด็กมาขอทานอย่างน้อยต้องถูกปรับหนึ่งแสนหกหมื่นบาท แต่ไม่เกินสามแสนบาท สำหรับอัตราโทษที่กำหนดไว้ถือว่าเป็นการกำหนดโทษที่เหมาะสมที่สามารถนำไปปรับใช้กับการลงโทษบุคคลนำเด็กมาเป็นเครื่องมือในการขอทานได้

เนื่องจากกฎหมายได้กำหนดอัตราโทษจำคุกและโทษปรับที่มีอัตราโทษที่รุนแรง แม้ว่ากฎหมายฉบับนี้ได้กำหนดโทษบุคคลที่นำเด็กมาเป็นเครื่องมือในการขอยานก็ตามแต่กฎหมายมีข้อบกพร่องในการลงโทษบุคคล คือ บุคคลที่นำเด็กมาเป็นเครื่องมือในการขอยานต้องเป็นการกระทำในลักษณะที่เป็นขบวนการค้ำมนุษย์ เช่น ได้มีการนำเด็กมาขอยานโดยกระทำเป็นธุรกิจการค้า แต่หากเพียงแค่ถ่ายรูปเด็กแล้วมีการแต่งรูปภาพส่งไปทางจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ เพื่อให้บริจาคเงินเข้าบัญชีเช่นนี้ไม่ถือว่าเป็นการค้ำมนุษย์ บุคคลที่กระทำไม่ต้องรับผิดชอบตามกฎหมาย แต่การกระทำเช่นนี้ถือว่าเป็นลักษณะการขอยานที่ใช้เด็กเป็นเครื่องมือในการแสวงหาประโยชน์จากเด็ก หากลงโทษบุคคลที่กระทำต่อเด็กดังกล่าวจึงไม่สามารถนำบทลงโทษตามกฎหมายฉบับนี้มาใช้ได้ เพราะการกระทำดังกล่าวไม่ถือว่าเป็นการค้ำมนุษย์ หรือในกรณีลักษณะการขอยานโดยนำเด็กมาเป็นเครื่องมือในการขอยานอาจเป็นกรณีที่มิได้ทำกันในทางการค้าก็ได้ เช่น ในกรณีที่มิฐานะทางครอบครัวยากจน บิดามารดานำบุตรของตนมากระทำการขอยานเพื่อเลี้ยงชีพ หากเป็นตามกรณีเช่นกฎหมายฉบับนี้ก็ไม่สามารถลงโทษบิดามารดาได้ เพราะไม่ถือว่ามีความผิดฐานค้ำมนุษย์

พระราชบัญญัติการคุ้มครองเด็กและเยาวชน ค.ศ. 1933 (Children and Young Persons Act 1933) ของสหราชอาณาจักร ในบทบัญญัติมาตรา 4 ได้บัญญัติว่า บุคคลใดก็ตามที่เป็นสาเหตุหรือจัดให้เยาวชนอายุไม่เกิน 16 ปี อยู่ตามท้องถนน สถานที่ต่าง ๆ โดยมีวัตถุประสงค์ในการขอยาน ถือว่ามีความผิด พบว่าการที่กฎหมายบัญญัติไว้เช่นนี้ถือว่าเหมาะสมกับการนำเด็กมาขอยานในปัจจุบัน ไม่ว่าบุคคลที่นำเด็กมาขอยานด้วยเหตุใดก็ตามไม่สามารถมีข้ออ้างได้ เช่น กรณีที่มีการนำเด็กมาหักแขน หักขา หรือนำเด็กที่เป็นโรคที่แสดงออกตามเนื้อตัวร่างกาย มาถ่ายรูปแล้วส่งรูปไปทางจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ของบุคคลอื่น โดยให้บุคคลที่รับเกิดความสงสารจึงได้มีการโอนเงินให้ทางบัญชี แต่พบว่าโทษตามกฎหมายกำหนดไว้เพียงโทษจำคุกไม่เกินสามเดือนหรือปรับไม่เกินยี่สิบห้าปอนด์ หรือทั้งจำทั้งปรับ ลักษณะของการลงโทษบุคคลที่เป็นสาเหตุให้มีการนำเด็กมาขอยานถือว่าเป็นอัตราโทษที่น้อย ทำให้บุคคลไม่เกรงกลัวต่อการกระทำ ความผิด เมื่อเป็นเช่นนี้บทบัญญัติดังกล่าวสามารถนำมาปรับใช้ได้เฉพาะเรื่องเกี่ยวกับลักษณะของการนำเด็กมาเป็นเครื่องมือในการขอยานเท่านั้น

พระราชบัญญัติคนจรจัด ค.ศ. 1824 บัญญัติว่า บุคคลที่จัดการให้หรือส่งเสริมให้เด็กเป็นขอทานมีความผิดในฐานะคนเกียจคร้านและเกะกะเกร ตามกฎหมายฉบับนี้ได้มีการใช้คำว่า บุคคลที่จัดการ หรือส่งเสริม เป็นการใช้อ้อยคำที่ยังไม่ครอบคลุมเท่าที่ควร การกำหนดไว้เช่นนี้ไม่สามารถเข้ามาคุ้มครองสิทธิของเด็กได้ อีกทั้งกฎหมายได้มีการบัญญัติบทลงโทษแก่ผู้ที่แสวงหาผลประโยชน์ไว้ในกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับคนขอทานไว้เป็นการเฉพาะด้วย โดยได้ลงโทษผู้ที่กระทำความผิดถูกควบคุมอยู่ที่สถานคุมประพฤติเป็นเวลาไม่เกิน 1 เดือน ถือเป็นโทษที่ไม่รุนแรง ทำให้อัตราโทษที่กำหนดไว้ไม่เหมาะสมที่นำมาบังคับใช้กับกรณีที่มีการนำเด็กมาขอทานด้วยความไม่สมัครใจ

กฎหมายสหราชอาณาจักรได้เห็นความสำคัญของเด็กขอทานมากกว่ากฎหมายในประเทศไทย เนื่องจากในพระราชบัญญัติควบคุมการขอทาน พุทธศักราช 2484 กฎหมายกำหนดแต่วิธีการช่วยเหลือบุคคลที่กระทำการขอทาน แล้วถือว่ากฎหมายได้มีการให้ความคุ้มครอง โดยใช้มาตรการในสงเคราะห์คนขอทาน แต่ไม่ได้บัญญัติให้การคุ้มครองเด็กในกรณีที่มีผู้หวังผลประโยชน์จากเด็กขอทาน กฎหมายในสหราชอาณาจักรกำหนดไว้อย่างเคร่งครัดและกำหนดให้ชัดเจนว่าหากนำเด็กไว้ตามท้องถนน หรือสถานที่ต่าง ๆ เช่น นำเด็กมานั่งขอทานตามสะพานลอย หรือนำเด็กมาร้องเพลง แสดงการละเล่น เพื่อใช้เด็กกระทำการขอทานมีโทษตามกฎหมาย แต่สิ่งที่เป็นจุดบกพร่องของกฎหมายสหราชอาณาจักร คือ กฎหมายได้กำหนดอัตราโทษที่น้อยเกินไป ทำให้ในส่วนของอัตราโทษไม่สามารถนำมาใช้กับประเทศไทย เนื่องจาก กฎหมายของประเทศไทยในปัจจุบันที่ได้มีการลงโทษบุคคลที่แสวงหาประโยชน์จากเด็กที่มีอัตราโทษมากกว่าสหราชอาณาจักร แต่ก็ยังไม่สามารถแก้ปัญหาได้

ในการสร้างมาตรการทางอาญาเพื่อลงโทษบุคคลที่เป็นสาเหตุที่ทำให้เด็กกระทำการขอทาน พบว่า จากที่ได้วิเคราะห์ในเบื้องต้น เด็กที่มาขอทาน ได้แก่ เด็กที่มาขอทานด้วยความสมัครใจ ต้นเหตุที่ทำให้เด็กมาขอทานเกิดจากครอบครัวไม่ดูแลเอาใจใส่เด็กเป็นอย่างดี ในกรณีต้องมีการลงโทษแก่บิดา มารดา เพื่อให้เป็นการป้องกันมิให้บิดา มารดาต้องมีหน้าที่ดูแลเอาใจใส่บุตรของตน สำหรับกรณีที่เด็กมาขอทานโดยไม่สมัครใจพบว่า มีสาเหตุมาจากบุคคลภายในครอบครัวและบุคคลภายนอกการกำหนดบทลงโทษต้องแยกในการพิจารณาว่าบุคคลในกรณีใดนำเด็กมานั่งขอทาน หากเป็นบุคคลภายใน

ครอบครัวนำเด็กมาเป็นคนขอทาน โทษที่รัฐจะลงโทษแก่ผู้แสวงหาประโยชน์ ถือว่าต้องเป็นโทษที่หนักกว่าบุคคลภายนอก เนื่องจากบุคคลภายในครอบครัว ได้แก่ บิดามารดา ผู้ปกครองต้องมีหน้าที่ดูแลเลี้ยงดูเด็กให้เป็นอย่างดี แต่กลับนำเด็กมาเป็นคนขอทาน ถือว่าเป็นการกระทำที่ขัดต่อกฎหมาย การกำหนดมาตรการในลงโทษบุคคลที่เป็นสาเหตุที่ทำให้เด็กมาเป็นขอทานถือว่าเป็นสิ่งสำคัญ เพื่อป้องกันไม่ให้เด็กต้องได้รับทุกข์ทรมานทางด้านร่างกายและจิตใจจากการกระทำของบุคคลที่ทำให้เด็กไปกระทำการขอทาน การกำหนดบทลงโทษที่ควรมีมาตรการที่รุนแรงเพื่อให้ผู้ที่กระทำต่อเด็กรู้สึกเกรงกลัวที่ไม่กล้ากระทำความผิดโดยการนำเด็กมาขอทาน

3. การใช้อำนาจของพนักงานเจ้าหน้าที่

บทบัญญัติในมาตรา 7 และมาตรา 8 แห่งพระราชบัญญัติควบคุมการขอทาน พุทธศักราช 2484 ได้มีการกำหนดอำนาจหน้าที่ของพนักงานเจ้าหน้าที่ไว้ในกฎหมาย โดยให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจในการจับกุมคนที่ทำการขอทาน กฎหมายได้มีการบัญญัติอำนาจหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ไว้ ให้เป็นอำนาจหน้าที่ของกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ มีอำนาจควบคุมดำเนินการปฏิบัติงานและมีอำนาจออกกฎกระทรวง ส่วนเจ้าหน้าที่รัฐที่มีอำนาจในการจับกุมผู้ที่กระทำการขอทานนั้น กฎหมายได้บัญญัติไว้ในมาตรา 4 แห่งพระราชบัญญัติการควบคุมการขอทาน พุทธศักราช 2484 คือ พนักงานเจ้าหน้าที่ หมายความว่า พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจและพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจชั้นผู้ใหญ่ ตามความหมายที่บัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา โดยมีอำนาจตามกฎหมายตามมาตรา 7 และมาตรา 8 กฎหมายได้ให้อำนาจของพนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจจับคนขอทานและสามารถนำมาสอบสวนได้ทันที หากมีเด็กเดินขอทานหรือเด็กนั่งขอทานตามท้องถนน กฎหมายให้พนักงานเจ้าหน้าที่สามารถใช้อำนาจจับได้ทันที แต่ตามที่ได้กล่าวมาแล้วในเบื้องต้นการขอทานไม่เป็นความผิดตามกฎหมาย กฎหมายกำหนดไว้ในมาตรา 6 ว่า ห้ามมิให้บุคคลใดทำการขอทาน กรณีที่กฎหมายห้ามขอทาน หมายความว่า ห้ามกระทำการใด ๆ ที่ถือว่าการขอทานและหากพบคนขอทานพนักงานเจ้าหน้าที่จับได้แล้วนำมา

ช่วยเหลือคนขอทานตามมาตรา 7 และมาตรา 8 แต่กรณีที่ถูกกฎหมายบัญญัติให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจในการจับกุมบุคคลที่ทำการขอทานถือว่าเป็นการใช้อำนาจที่เหมาะสมไม่ตรงกับหลักการตามกฎหมายในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา เนื่องจากตามพระราชบัญญัติควบคุมการขอทาน พุทธศักราช 2484 การขอทานไม่ถือว่าเป็นความผิด เมื่อเป็นเช่นนี้ ทำให้การใช้อำนาจของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามกฎหมายบัญญัติไว้จึงไม่ชอบธรรมแก่คนขอทาน

ตามหลักการตามกฎหมายแล้ว การใช้อำนาจในการจับกุมต้องเป็นไปตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญามาตรา 78 พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจจะจับผู้ใดโดยไม่มีหมายจับหรือคำสั่งของศาลนั้นไม่ได้ เว้นแต่เมื่อบุคคลนั้นได้กระทำความผิดซึ่งหน้า หรือพบบุคคลโดยมีพฤติการณ์อันควรสงสัยว่าผู้นั้นน่าจะก่อเหตุร้ายให้เกิดภัยอันตรายแก่บุคคลหรือทรัพย์สินของผู้อื่น โดยมีเครื่องมือ อาวุธ หรือวัตถุอย่างอื่นอันสามารถอาจใช้ในการกระทำความผิดหรือมีเหตุที่จะออกหมายจับบุคคลนั้น แต่มีความจำเป็นเร่งด่วนที่ไม่อาจขอให้ศาลออกหมายจับบุคคลนั้นได้ หรือเป็นการจับผู้ต้องหาหรือจำเลยที่หนีหรือจะหลบหนีในระหว่างถูกปล่อยชั่วคราว ดังนั้น หากเด็กกระทำการขอทานแล้วมีการใช้อำนาจในการจับกุมเด็ก ถือว่าเป็นใช้อำนาจโดยมิชอบนั่นเอง ดังนั้นหากต้องการให้เจ้าหน้าที่รัฐสามารถใช้อำนาจในการจับกุมได้โดยชอบตามที่กฎหมายบัญญัติไว้ ทำให้ต้องกำหนดว่า การที่เด็กกระทำการขอทานถือว่าเป็นความผิด แต่จากที่ผู้เขียนได้ทำการวิเคราะห์เกี่ยวกับอายุของเด็กที่ควรคุ้มครอง คือ เด็กที่มีอายุไม่เกิน 7 ปี ทำให้เด็กที่มานั่งขอทานในเด็กที่อยู่วัยนี้ต้องอยู่ในความดูแลของผู้ปกครอง ทำให้การบัญญัติให้การกระทำการขอทานของเด็กเป็นความผิดไม่เหมาะสมที่นำมาใช้ปฏิบัติกับเด็ก เนื่องจากจะเป็นการขัดกับอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก ทำให้มาตรการที่เจ้าหน้าที่ของรัฐนำมาใช้ต้องมีการให้การคุ้มครองสิทธิโดยได้รับการปกป้องคุ้มครองจากรัฐ ถ้ากฎหมายกำหนดให้เด็กขอทานถือว่าเป็นบุคคลที่กระทำความผิด ทำให้ต้องมีการลงโทษแก่เด็กถือว่าเป็นการใช้ ความทารุณ โหดร้าย หรือ ไร้มนุษยธรรม

การใช้อำนาจรัฐโดยใช้มาตรการในทางอาญาไม่สามารถแก้ไขปัญหาเด็กขอทานมีจำนวนลดลงได้ กฎหมายควรให้เจ้าหน้าที่ของรัฐสามารถใช้อำนาจเพื่อเป็นการกำจัดการเหตุที่ทำให้เด็กมาขอทาน ไม่ว่าจะเป็นบิดา มารดา ผู้ปกครอง ผู้ดูแลเด็ก รวมทั้ง

ผู้ที่แสวงหาผลประโยชน์กับเด็ก โดยการนำเด็กมาเป็นเครื่องมือในการขอราน กฎหมายจึงต้องมีการให้อำนาจแก่เจ้าหน้าที่ของรัฐมากขึ้น เนื่องจาก ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 รัฐมีหน้าที่ต้องรักษาอิสรภาพและความเสมอภาคของมนุษย์ ต้องคุ้มครองร่างกายชื่อเสียง ทรัพย์สิน นอกจากนั้นรัฐก็มีหน้าที่ในการรักษาความสงบเรียบร้อยและทำนุบำรุงส่งเสริมให้ประชาชนมีการอยู่ดีกินดี โดยคำนึงถึงสิทธิขั้นพื้นฐานของประชาชนเป็นหลัก ในการใช้นโยบายแห่งรัฐ ซึ่งในการกระทำตามหน้าที่ดังกล่าวต้องคำนึงถึง ปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจเป็นหลัก ในประเทศที่มีฐานะทางเศรษฐกิจไม่ค่อยมั่นคง รัฐเองก็ไม่สามารถกระทำตามหน้าที่ดังกล่าวได้อย่างสมบูรณ์ ทำให้เกิดปัญหาตามมา เช่น ปัญหาความยากจน การว่างงานและบุคคลที่ด้อยโอกาสในสังคมก็ไม่ได้รับการเหลียวแลดูแลจากรัฐ ประเทศไทยเองมีการใช้อำนาจรัฐในการแก้ไขปัญหาการคุ้มครองสิทธิของเด็กขอราน โดยการใช้มาตรการทางสังคม สงเคราะห์ เนื่องจากรัฐเห็นว่าการขอรานไม่ได้เป็นภัยต่อความสงบสุขของสังคมโดยตรง เพียงแต่เป็นการกระทำที่น่ารังเกียจและทำให้เกิดความไม่เป็นระเบียบเรียบร้อยเท่านั้น การใช้อำนาจรัฐโดยการใช้มาตรการทางสังคมสงเคราะห์แก่ขอรานจึงมีผลดีในแง่ที่การฝึกอาชีพให้คนขอรานรู้จักพึ่งพาตนเอง จะได้มีอาชีพติดตัวหลังจากออกจากสถานสังคมสงเคราะห์เพื่อไม่หันไปประกอบอาชีพขอราน สำหรับสหราชอาณาจักรมีพื้นฐานการใช้อำนาจรัฐจัดการปัญหาคนขอราน โดยการใช้มาตรการทางอาญาและมาตรการทางสังคมสงเคราะห์

จากการศึกษากฎหมายที่ให้อำนาจแก่พนักงานเจ้าหน้าที่ในการเข้ามาคุ้มครองสิทธิเด็กขอราน คือ บทบัญญัติมาตรา 27 แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ. 2551 กฎหมายได้กำหนดให้มีพนักงานเจ้าหน้าที่เข้ามาป้องกันและปราบปรามการกระทำความผิดในกรณีที่มีการแสวงหาผลประโยชน์กับเด็ก โดยกฎหมายให้อำนาจแก่เจ้าหน้าที่ของรัฐในการมีหนังสือเรียกบุคคลมาให้ถ้อยคำ ตรวจสอบบุคคลที่มีเหตุให้เชื่อได้ว่าเป็นผู้เสียหาย ตรวจสอบยานพาหนะในกรณีที่มีเหตุอันควรสงสัยและมีอำนาจเข้าไปในเคหสถานหรือสถานที่ใด ๆ ก็ตามเพื่อตรวจสอบ ยึด หรืออายัดเมื่อมีเหตุอันควรเชื่อได้ว่ามีพยานหลักฐาน ในบทบัญญัติมาตรา 27 แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ. 2551 ถือว่าเป็นมาตรการทางอาญา ในกรณีที่

กฎหมายได้กำหนดให้เจ้าหน้าที่รัฐมีอำนาจหน้าที่ไปตรวจค้นสถานที่ ยานพาหนะเพื่อช่วยเหลือเด็กขอทานได้ โดยกฎหมายได้กำหนดว่าเพียงแค่มิเหตุอันควรสงสัยสามารถตรวจค้นสถานที่และยานพาหนะได้ แสดงให้เห็นว่า กฎหมายได้ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐได้เข้ามาช่วยเหลือ และคุ้มครองสิทธิเด็กขอทานโดยไปกำจัดถึงต้นเหตุที่นำเด็กมาเป็นคนขอทาน และเป็นการคุ้มครองสิทธิได้ทันที ไม่ต้องให้เด็กมานั่งขอทานก่อนแล้วเข้าไปจับกุม การบัญญัติให้อำนาจแก่เจ้าหน้าที่ของรัฐได้เช่นนี้ ทำให้จำนวนเด็กขอทานมีจำนวนที่ลดลงอีกด้วย เนื่องจากเจ้าหน้าที่ของรัฐมีอำนาจไปตรวจสอบถึงสาเหตุถึงกระบวนการขอทาน

สำหรับการใช้อำนาจเกี่ยวกับการจับกุมคนขอทานในสหราชอาณาจักรได้มีการบัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติคนจรจัด ค.ศ. 1824 ได้บัญญัติให้อำนาจแก่ตำรวจและประชาชนมีอำนาจในการจับกุมคนที่ทำการขอทาน แต่ลักษณะการขอทานที่สามารถตำรวจสามารถจับกุมได้ คือ กรณีที่มีการขอทานตามท้องถนนโดยเป็นที่เกะกะตามท้องถนน กฎหมายของสหราชอาณาจักรมีข้อบ่งชี้เกี่ยวกับการใช้อำนาจของตำรวจในการจับกุมคนขอทานได้เฉพาะในกรณีที่พบคนขอทานในบริเวณท้องถนนและต้องพบว่า การขอทานนั้นเป็นที่เกะกะด้วย หากพบคนขอทานในบริเวณอื่นตำรวจไม่สามารถจับกุมคนขอทานได้ ซึ่งตามกฎหมายของสหราชอาณาจักร พบว่า การใช้อำนาจของตำรวจที่สามารถจับกุมคนขอทานถือว่าเป็นการใช้อำนาจที่ชอบด้วยกฎหมาย เนื่องจากการขอทานตามกฎหมายของสหราชอาณาจักรถือว่าเป็นความผิดมิโทษตามที่กฎหมายกำหนดไว้ เมื่อการขอทานเป็นความผิดตำรวจสามารถใช้อำนาจในการจับกุมคนขอทานได้ นอกจากกฎหมายจะให้ตำรวจจับคนขอทานได้แล้ว กฎหมายยังให้อำนาจแก่ประชาชนในการจับคนขอทานได้ด้วยเจตนารมณ์ที่ให้อำนาจแก่ประชาชน เนื่องจาก ประชาชนสามารถพบเห็นคนขอทานได้ง่ายกว่าตำรวจทั้งเป็นการแบ่งเบาภาระของเจ้าหน้าที่ด้วย สำหรับกรณีนี้ผู้เขียนไม่เห็นด้วยกับการให้อำนาจแก่ประชาชนเข้ามาทำหน้าที่ในการจับกุมคนขอทานได้ การให้อำนาจแก่ประชาชนไม่เหมาะที่นำมาใช้กับสังคมไทย เพราะประชาชนในประเทศไทยไม่ได้มีอำนาจในการปกป้องคุ้มครองสิทธิของประชาชนในรัฐ อีกทั้งการจับกุมบุคคลใดก็ตามถือว่าเป็นการละเมิดสิทธิเสรีภาพ การจับกุมบุคคลใด

ก็ต้องมีการใช้ความรู้ทางด้านกฎหมายประกอบด้วย ทำให้การใช้อำนาจดังกล่าวเป็นหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ของรัฐ

ดังนั้น การกำหนดอำนาจหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ของรัฐต้องคำนึงว่าเด็กขอทานได้รับประโยชน์จากอย่างไรบ้างจากการใช้อำนาจของเจ้าหน้าที่ของรัฐเพื่อให้เด็กขอทานได้รับการคุ้มครองสิทธิอย่างเต็มที่ตามที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 ได้ให้หลักประกันสิทธิแก่เด็กไว้ อีกทั้งในปัจจุบันประเทศไทยยังพบเด็กขอทานจำนวนมาก การใช้อำนาจของพนักงานเจ้าหน้าที่ถือว่าเป็นเรื่องสำคัญ เนื่องจากเด็กไม่สามารถช่วยเหลือตนเองได้ กฎหมายจึงต้องกำหนดอำนาจหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ของรัฐเข้ามาช่วยเหลือเด็กขอทาน แต่วิธีการใช้อำนาจเพื่อเข้ามาปกป้องคุ้มครองสิทธิเพื่อช่วยเหลือเด็กขอทานต้องมีการใช้อำนาจในการจับกุมบุคคลที่เป็นสาเหตุที่ทำให้เด็กมาเป็นขอทานด้วย เพื่อให้เด็กขอทานได้รับการคุ้มครองสิทธิอย่างเต็มที่เพื่อให้รอดพ้นจากกระบวนการขอทาน

4. การสงเคราะห์เด็กขอทาน

เมื่อบุคคลใดได้ทำการขอทาน กฎหมายถือว่าบุคคลนั้นเป็นคนขอทาน ภาครัฐจึงได้มีการเข้ามาช่วยเหลือบุคคลเหล่านี้ โดยกำหนดไว้เป็นมาตรการเกี่ยวกับการสงเคราะห์คนขอทาน ตามบทบัญญัติในมาตรา 7 และมาตรา 8 แห่งพระราชบัญญัติควบคุมการขอทาน พุทธศักราช 2484 ได้มีการสร้างมาตรการในการสงเคราะห์ผู้ที่กระทำการขอทานไว้ ให้ส่งตัวไปยังสถานสงเคราะห์ หากพบว่า คนขอทานเป็นคนชราภาพ คนวิกลจริต คนพิการ มีโรคติดตัวซึ่งไม่สามารถประกอบอาชีพอย่างใดและไม่มีทางเลี้ยงชีพอย่างอื่น แต่หากไม่ใช่บุคคลดังกล่าวให้ส่งตัวไปยังสถานที่จัดหางาน

กฎหมายได้กำหนดบุคคลที่ได้รับการช่วยเหลือจากภาครัฐ ได้แก่ คนชราภาพ คนวิกลจริต คนพิการ เหตุที่กฎหมายกำหนดเฉพาะคนชราภาพ คนวิกลจริต คนพิการที่จะได้รับการสงเคราะห์จากภาครัฐ เนื่องจาก ในสมัยก่อนบุคคลได้อาศัยความเป็นคนชรา คนพิการ มากระทำการขอทานเป็นจำนวนมาก เพราะได้อาศัยความชรา หรือ ความพิการ ทำให้ผู้ให้ทานเกิดความสงสารมากยิ่งขึ้น ทำให้กฎหมายที่บัญญัติในสมัยนั้น จึงกำหนด



ให้คนชรา คนพิการ ได้รับการคุ้มครองสิทธิจากภาครัฐ เมื่อเป็นเช่นนี้ทำให้วิธีการสงเคราะห์บุคคลที่มาขอทาน จึงได้มีวิธีการที่เป็นการคุ้มครองสิทธิแก่บุคคล ที่เป็นคนชรา คนพิการ คนวิกลจริต ทำให้วิธีการสงเคราะห์คนขอทานที่กฎหมายกำหนดไว้ไม่เหมาะที่นำมาใช้ในการสงเคราะห์เด็กขอทาน ซึ่งในกรณีที่กฎหมายกำหนดมาตรการในการสงเคราะห์ไว้ถือว่าเป็นสิทธิพลเมือง (Buergerrechte) เป็นสิทธิและเสรีภาพที่บุคคลซึ่งเป็นประชาชนในประเทศไทยเท่านั้นที่จะได้รับการสงเคราะห์จากภาครัฐ โดยมาตรการในการสงเคราะห์ แม้ว่ากระบวนการในการสงเคราะห์เด็ก พบในบทบัญญัติมาตรา 32 แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 ได้แก่ เด็กเร่ร่อน เด็กกำพร้า เด็กถูกทอดทิ้ง เด็กพิการ เด็กที่อยู่ในสภาพลำบาก แต่ตามที่ได้ศึกษากฎหมายฉบับนี้ไม่พบการสงเคราะห์เด็กขอทาน แต่เมื่อศึกษาพบว่าในกฎกระทรวง พ.ศ. 2549 ได้กำหนดให้เด็กขอทานเป็นเด็กที่เสี่ยงต่อการกระทำความผิด ทำให้วิธีการในการช่วยเหลือเด็กขอทานต้องเป็นไปตามบทบัญญัติมาตรา 44 โดยให้นำเด็กมาสอบสวนก่อนและถ้าเห็นควรให้มีการสงเคราะห์จึงนำวิธีการสงเคราะห์เด็กตามบทบัญญัติมาตรา 33 มาบังคับใช้ ทำให้พบว่า กว่าเด็กขอทานจะได้รับการคุ้มครองสิทธิตามกฎหมายต้องมีหลายขั้นตอน ทำให้ผู้เขียนจึงเห็นว่ากระบวนการที่ช่วยเหลือเด็กขอทานตามกฎหมายฉบับนี้ไม่เหมาะที่นำมาใช้กับเด็กขอทาน

วิธีการสงเคราะห์ตามบทบัญญัติมาตรา 7 และตามบทบัญญัติในมาตรา 8 หากพบว่า คนขอทานนั้นถ้าไม่ใช่คนชราภาพ คนวิกลจริต คนพิการ ให้ส่งคนขอทานตัวไปยังสถานที่จัดหางาน โดยมาตรการที่สร้างขึ้นเพื่อช่วยเหลือคนขอทาน หากนำมาปรับใช้กับกรณีที่เป็นเด็กที่เป็นคนขอทาน สาเหตุที่มีมาตรการในการสงเคราะห์ เนื่องจากภาครัฐเห็นว่า การขอทานไม่ได้เป็นภัยต่อความสงบสุขของสังคมโดยตรง เพียงแต่เป็นการกระทำที่น่ารังเกียจและทำให้เกิดความไม่เป็นระเบียบเรียบร้อยเท่านั้น การใช้อำนาจรัฐโดยการใช้อนุมัติมาตรการทางสังคมสงเคราะห์แก่คนขอทาน จึงมีผลดีมากกว่าผลเสีย คือเป็นการฝึกอาชีพให้คนขอทานรู้จักพึ่งพาตนเอง จะได้มีอาชีพติดตัวหลังจากออกจากสถานสงเคราะห์ไม่หันไปประกอบอาชีพขอทาน โดยในสถานสงเคราะห์จะมีการอบรมความประพฤติและนิสัยให้เป็นพลเมืองดีและจัดให้มีการฝึกอาชีพตามเหมาะสมกับสภาพร่างกาย จิตใจและความถนัด การขอทานทำให้ไม่มีประวัติความผิด เนื่องจาก

การขอทานไม่เป็นความผิด เพียงแต่จะถูกส่งไปยังสถานสงเคราะห์เพื่อฝึกอาชีพเท่านั้น ทำให้ไม่มีประวัติในการกระทำความผิด ซึ่งประวัติในการกระทำความผิดอาจเป็นสาเหตุที่ทำให้นายจ้างปฏิเสธไม่รับลูกจ้างเข้าทำงานได้ แม้ว่าการขอทานโดยการใช้ฝึกอาชีพจะเป็นผลดีแก่คนขอทานแต่เด็กที่มีอายุไม่เกิน 7 ปี ส่งไปยังสถานที่จัดหางานไม่เหมาะสม จึงควรส่งไปยังสถานสงเคราะห์แต่จากการศึกษาพบว่า หากจะให้ความช่วยเหลือแก่เด็กที่จะส่งตัวไปสถานสงเคราะห์ต้องพบว่า เด็กขอทานต้องเป็นคนวิกลจริต คนพิการ มีโรคติดตัว แต่ถ้าเด็กขอทานไม่ใช่บุคคลที่มีลักษณะดังกล่าว กฎหมายกำหนดให้รัฐมีหน้าที่ในการจัดหางานให้แก่เด็ก มาตรการในการจัดหางานให้แก่เด็กที่กระทำการขอทานถือว่าไม่เหมาะสมแก่เด็ก เนื่องจากในการพิจารณาถึงลักษณะของเด็กแล้ว เด็กไม่มีความสามารถที่จะฝึกอาชีพแล้วออกไปหางานทำเพื่อหาเลี้ยงตนเองได้ โดยเฉพาะเด็กขอทานที่เป็นเด็กเล็กอายุไม่เกิน 7 ปี หากให้เด็กขอทานทำการฝึกอาชีพแล้วไปหาเงินเลี้ยงตนเองอาจถูกบุคคลอื่นที่อยู่ในสังคมเอาเปรียบเด็กและเด็กได้เข้ามาขอทานทำให้เด็กขาดการอบรมเลี้ยงดูที่ดีและทำให้เด็กขาดการพัฒนาศักยภาพได้เท่าเทียมกับเด็กคนอื่น ๆ ดังนั้น จึงจำเป็นต้องหามาตรการที่เหมาะสมกับเด็กขอทาน มาตรการที่รัฐจะสร้างขึ้นมาเพื่อช่วยเหลือเด็กขอทาน พบว่า เด็กที่ได้กระทำการขอทานอาจเป็นเด็กที่ถูกบิดามารดาทอดทิ้งหรือเป็นเด็กที่มีบิดามารดาดูแลอยู่แต่กลับมีการบังคับ ขู่เข็ญ ส่งเสริมให้เด็กกระทำการขอทานหรือมีการขายลูกของตนให้พวกที่รับซื้อเด็กมาทำการขอทาน ซึ่งเด็กเหล่านี้ไม่ได้รับการคุ้มครองในเรื่องเกี่ยวกับสิทธิในชีวิต บางครั้งการที่เด็กกลายมาเป็นคนขอทานมีการคิดโรกภัยมาด้วย ดังนั้น วิธีการสงเคราะห์เด็กจึงต้องมีฟื้นฟูเด็กขอทานให้มีสภาพจิตใจที่เสียก่อน ซึ่งในบทบัญญัติตามมาตรา 7 แห่งพระราชบัญญัติควบคุมการขอทาน พุทธศักราช 2484 กฎหมายกำหนดว่า หากพบว่า เป็นคนขอทาน นำมาสอบสวนแล้วส่งตัวไปสถานสงเคราะห์ ทำให้พบว่า กฎหมายไม่ได้กำหนดวิธีการช่วยเหลือคนขอทานก่อนที่จะส่งคนขอทานไปสถานสงเคราะห์ แต่การนำวิธีนี้มาปฏิบัติกับเด็กขอทานถือว่าไม่เหมาะสม เนื่องจากบุคคลนำเด็กมานั่งขอทาน บุคคลเหล่านั้นทำให้เด็กได้รับความกระทบถึงสิทธิในชีวิตและการอยู่รอดคุ้มครอง สิทธิในการมีชีวิตหรือการดำรงชีวิต คือ สิทธิพื้นฐานทั่ว ๆ ไปของเด็ก เช่น สิทธิในการมีชีวิตอยู่ สิทธิที่จะได้รับมาตรฐานสาธารณสุข สิทธิที่จะมีมาตรฐานความเป็นอยู่ที่ดีพอ แต่เด็กขอทาน

ไม่ได้มีความเป็นอยู่ที่ดี เด็กบางรายติดเชื้อโรคมาด้วย สำหรับสิทธิในการได้รับการปกป้องคุ้มครองเป็นการคุ้มครองเด็กที่เป็นผู้ถูกระงับจากการถูกทอดทิ้ง การหาประโยชน์โดยมิชอบหรือทำร้ายและการล่วงละเมิด การทรมานหรือการลงโทษโดยโหดร้าย ทารุณหรือโดยไร้มนุษยธรรม ทำให้รัฐต้องเข้ามาฟื้นฟูเด็กขอทานก่อนที่จะเข้าสู่วิธีการสงเคราะห์เด็กในวิธีการอื่น โดยเด็กขอทานที่มีโรคติดตัวมาต้องมีการนำเด็กไปรักษา ตรวจสุขภาพทางด้านร่างกาย มาตรการนี้สอดคล้องกับอนุสัญญาว่าสิทธิเด็ก พ.ศ. 2532 คือ สิทธิในชีวิต นอกจากนี้ เด็กขอทานที่ถูกทารุณกรรมโดยถูกบีบบังคับทางด้านจิตใจ บังคับให้เด็กมานั่งขอทาน หากเด็กไม่ขอทานจะมีการถูกตีถูกทำร้ายร่างกาย ทำให้เด็กเหล่านี้มีสุขภาพจิตที่ไม่ปกติ เด็กบางรายเกิดความหวาดกลัวไม่กล้าพบปะผู้คน เพื่อให้สอดคล้องกับอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก พ.ศ. 2532 ในเรื่องสิทธิของเด็กต้องได้รับการปกป้องคุ้มครองนั้น หากเด็กอยู่ในสภาพจิตใจที่ไม่ปกติควรนำเด็กไปฟื้นฟูสภาพจิตใจ โดยรัฐต้องมีการจัดหน่วยงานของรัฐเข้ามาดูแลให้เด็กมีจิตใจที่ดีขึ้น เมื่อได้มีการฟื้นฟูทางด้านจิตใจมีการดูแลรักษาเกี่ยวกับสุขภาพให้พ้นจากโรคภัยที่ติดตัวมาจากการที่เป็นคนขอทานนั้น สิทธิที่เด็กควรได้รับจากภาครัฐ คือ สิทธิที่จะได้รับการพัฒนา สิทธิในกรณีเป็นเมื่อภาครัฐมีการให้ความคุ้มครองแล้ว ถือว่าเป็นสิทธิที่อยู่กับเด็กได้นานและยั่งยืนที่สุดและเพื่อให้เด็กได้รับการคุ้มครองสิทธิตามบทบัญญัติมาตรา 52 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 ได้มีหลักประกันสิทธิแก่เด็ก ทำให้หลักในการสงเคราะห์ที่จะกำหนดในพระราชบัญญัติควบคุมการขอทาน พุทธศักราช 2484 ควรสอดคล้องกับสิทธิที่กฎหมายกำหนดไว้ โดยกฎหมายกำหนดให้เด็กต้องมีสิทธิอยู่รอดและได้รับการพัฒนาด้านร่างกายจิตใจและสติปัญญา ในกรณีที่เด็กเป็นคนขอทาน เด็กมีความเสี่ยงในการดำรงชีวิต การนำเด็กมาขอทานมีการใช้ความรุนแรงอาจถึงขั้นทำให้เด็กถึงแก่ความตายได้ วิธีการสงเคราะห์เด็กขอทานต้องสงเคราะห์เพื่อให้เด็กสามารถอยู่รอดในสังคมไทยและได้รับการพัฒนาทางด้านร่างกายจิตใจและสติปัญญา เพื่อให้วิธีการสงเคราะห์เด็กขอทานได้สอดคล้องกับการคุ้มครองสิทธิตามบทบัญญัติมาตรา 52 วรรค 1 แห่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 จึงต้องนำวิธีการสงเคราะห์โดยการจัดการศึกษาให้แก่เด็กขอทาน โดยวิธีการจัดการศึกษาถือว่าเป็นสิ่งสำคัญแก่วัยเด็ก ซึ่งพบได้ว่า ในบทบัญญัติมาตรา 49 ของรัฐธรรมนูญแห่ง-

ราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 ได้มีการคุ้มครองสิทธิด้านการศึกษาระดับประถมศึกษาให้เห็นว่า การศึกษาถือว่าเป็นสิ่งสำคัญที่บุคคลต้องได้รับการคุ้มครองสิทธิจากรัฐ โดยกฎหมายให้สิทธิในการศึกษาฟรีไม่น้อยกว่า 12 ปี การจัดการศึกษาถือว่าเป็นการสงเคราะห์ที่เหมาะสมแก่เด็ก เนื่องจากเด็กต้องได้ทำการศึกษาเรียนรู้ เพื่อที่นำสิ่งที่ได้ทำการศึกษามาเพื่อพัฒนาตนเองไม่ให้เข้าสู่กระบวนการขอทานอีก นอกจากนั้น การศึกษาสามารถทำให้เด็กขอทานสามารถนำความรู้ไปพัฒนาสังคมไทยได้และไม่ต้องตกเป็นเหยื่อของบุคคลที่แสวงหาประโยชน์จากเด็กขอทาน อีกทั้งการนำวิธีการสงเคราะห์เด็กขอทาน โดยให้การศึกษาแก่เด็กขอทาน ถือว่าเป็นการสอดคล้องกับอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก พ.ศ. 2532 ข้อที่ 29 เน้นให้เด็กมีสิทธิได้รับการศึกษา เพื่อให้เด็กได้พัฒนาบุคลิกภาพ ความสามารถพิเศษ และความสามารถทางด้านร่างกายและจิตใจของเด็ก ให้เต็มศักยภาพของเด็ก การศึกษาเป็นการเตรียมให้เด็กได้มีชีวิตและมีความรับผิดชอบต่อสังคมที่เสรีด้วยจิตสำนึกแห่งความเข้าใจ สันติภาพ และการศึกษาที่เด็กจะได้รับควรมีให้เด็กมีสิทธิเท่าเทียมกัน

ผู้เขียนได้ศึกษาการคุ้มครองสิทธิทางการศึกษาของสหราชอาณาจักร โดยพบว่า สหราชอาณาจักรได้ให้ความสำคัญของการศึกษามา โดยมีกฎหมายบังคับเด็กเข้าเรียนตั้งแต่อายุ 5 ปีจนถึง 16 ปี และบังคับให้บิดามารดา ผู้ปกครองส่งเด็กเข้าเรียนเต็มเวลาในโรงเรียนหรือสถานที่อื่น ๆ ตามความสามารถ ความถนัดของเด็กระหว่างอายุ 5-16 ปี นักเรียนส่วนใหญ่ได้รับการศึกษาแบบให้เปล่า แต่กรณีที่เป็นบิดามารดา หรือผู้ปกครองเด็กคนใดไม่ส่งเด็กเข้าเรียนตามกฎหมาย เจ้าหน้าที่การศึกษาจะแจ้งให้บิดามารดาของเด็กนั้นทราบ เพื่อให้ปฏิบัติตามกฎหมายภายใน 2 สัปดาห์ ถ้ายังฝ่าฝืนเจ้าหน้าที่จะออกคำสั่งให้เข้าเรียน โดยระบุโรงเรียนที่จะต้องไปเข้าเรียน ถ้ายังมีการฝ่าฝืนคำสั่งนั้นอีก เจ้าหน้าที่จะดำเนินการฟ้องร้องให้ลงโทษตามกฎหมายต่อไป โทษที่กฎหมายกำหนดมีดังนี้ ฝ่าฝืนครั้งแรกปรับไม่เกิน 1 ปอนด์ ฝ่าฝืนครั้งที่ 2 ปรับไม่เกิน 5 ปอนด์ ฝ่าฝืนครั้งที่ 3 ปรับไม่เกิน 10 ปอนด์ ถ้ายังคงฝ่าฝืนอีกอาจมีโทษจำคุกไม่เกิน 1 เดือน การให้การคุ้มครองสิทธิเกี่ยวกับการศึกษาของสหราชอาณาจักรได้กำหนดเกณฑ์อายุของเด็กที่ต้องได้รับการศึกษา โดยเป็นหน้าที่ของบิดามารดาต้องนำเด็กไปโรงเรียน และหากไม่ปฏิบัติตามมีโทษทางอาญา กฎหมายสหราชอาณาจักรมีข้อดีตรงที่

ว่านอกจากเป็นการคุ้มครองสิทธิเด็กในเรื่อง การศึกษาแล้วยังส่งผลให้เด็กไม่ต้องไป
กระทำการขอทานด้วย เนื่องจากเด็กได้ไปโรงเรียนตามที่กฎหมายกำหนดแล้ว ทำให้
บิดามารดาไม่มีสิทธินำเด็กไปเครื่องมือในการขอทาน มาตรการนี้สามารถนำมาปรับใช้
กับกรณีที่เด็กได้มีการกระทำการขอทานในกรณีที่เด็กอยู่ในความดูแลของบิดามารดาแต่
ถูกนำมาเป็นเครื่องมือในการขอทาน ควรมีการกำหนดบทลงโทษแก่บิดามารดา หาก
พบว่า บิดามารดาไม่ส่งตัวเด็กแก่เจ้าหน้าที่รัฐเพื่อให้ความช่วยเหลือในด้านการศึกษา

นอกจากการได้รับสิทธิทางด้านการศึกษาแล้ว เด็กมีสิทธิที่จะได้รับการฟื้นฟู
สภาพร่างกายจิตใจ และให้กลับคืนสู่สังคมที่ดีได้อีกด้วย และสิทธิที่จะได้รับการพัฒนา
(Development Right) เป็นการคุ้มครองสิทธิในการพัฒนาตนเองของเด็ก เน้นทั้งด้านการ-
พัฒนาทางร่างกายและสติปัญญา มีสิทธิได้รับการศึกษาเพื่อให้เด็กได้พัฒนาบุคลิกภาพ
ความสามารถพิเศษ และความสามารถทางด้านร่างกายและจิตใจของเด็ก สำหรับสหราช-
อาณาจักร คนขอทานที่ได้รับการสงเคราะห์ ได้แก่ คนชรา คนพิการ คนว่างงานโดยใช้
การประกันสังคม การประชาสงเคราะห์และการบริการทางสังคมมาใช้ในการให้ความ-
ช่วยเหลือ เหตุที่ผู้เขียนกล่าวว่า ต้องมีการสร้างมาตรการสงเคราะห์สำหรับเด็กที่เข้ามา
ขอทานโดยเฉพาะ เนื่องจากมาตรการในการสงเคราะห์ตามพระราชบัญญัติควบคุมการ-
ขอทาน พุทธศักราช 2484 ทำให้เด็กขอทานไม่ได้รับการคุ้มครองสิทธิตามกฎหมาย และ
เป็นมาตรการที่ไม่เหมาะสมนำมาใช้กับกลุ่มเด็กที่มากระทำการขอทาน และสิทธิของ
เด็กเป็นแนวทางในการช่วยเหลือในกรณีที่เด็กได้มีการกระทำการขอทาน มีปัญหา
เกี่ยวกับการสงเคราะห์เด็กขอทานถือว่าเป็นสิ่งสำคัญ หากกฎหมายกำหนดวิธีการที่ไม่
ถูกต้องสำหรับเด็กขอทาน จะส่งผลให้ประเทศไทยยังพบเด็กขอทานตามสถานที่ต่าง ๆ
ตามท้องถนน อีกทั้งเด็กขอทานจะถูกเอาเปรียบจากผู้แสวงหาประโยชน์ในสังคม
ต่อไป

ผู้เขียนได้วิเคราะห์เกี่ยวกับมาตรการในการคุ้มครองสิทธิของเด็กเกี่ยวกับการ
กระทำการขอทานนั้น ในปัจจุบันพบว่า กฎหมายที่เข้ามาคุ้มครองดูแลเด็กในเรื่องนำมา
บังคับใช้ได้กับเด็กที่เป็นคนขอทานในบางกรณีเท่านั้น ซึ่งบางเหตุการณ์ที่พบ
อยู่ในปัจจุบันไม่สามารถนำมาบังคับใช้ได้ โดยเฉพาะกฎหมายที่เกี่ยวกับการคนขอทาน
โดยเฉพาะ คือ พระราชบัญญัติควบคุมการขอทาน พุทธศักราช 2484 เป็นบทบัญญัติที่

ถ้าสมัยไม่ทันเหตุการณ์ในสังคม อีกทั้งบทบัญญัติที่เข้ามาคุ้มครองเด็กขอลานเป็นกรณี เฉพาะไม่มีทำให้กฎหมายฉบับนี้ต้องมีการปรับปรุงแก้ไข ผู้เขียนจึงได้มีการสรุปและ ข้อเสนอแนะแนวทางแก้ไขไว้เพื่อให้เหมาะสมกับเหตุการณ์ในปัจจุบันเพื่อการที่นำ กฎหมายมาบังคับใช้นั้นจะได้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากขึ้น